

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน

“เฉลิมราชกุมารี”

อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

ร่วมกันทำให้ชาวโลกอ่านออกเขียนได้
let's join in making a literate world

ศิริพร

คำนำ

หนังสือนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกเนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ระหว่างวันที่ ๑๘-๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นการสนองต่อพระปณิธานของพระองค์ ที่ทรงส่งเสริมให้ห้องสมุดเป็นศูนย์เรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณต่อพสกนิกรชาวจังหวัดนครพนมเป็นอย่างยิ่ง ที่จะสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ที่ทรงคุณค่าแห่งนี้ได้

ภายในหนังสือประกอบด้วย พระราชประวัติ พระอัจฉริยภาพ พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ความเป็นมาของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม และเรื่องราวของจังหวัดนครพนม เพื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้และเข้าใจได้ส่วนหนึ่ง

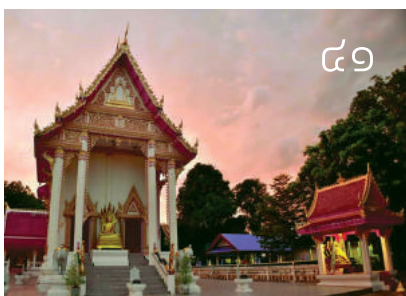
ความสำเร็จของการก่อตั้งห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม เกิดจากความน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ของบุคคลต่างๆ อาทิ พระราชสิริวัฒน์ รองเจ้าคณะจังหวัดนครพนม เจ้าอาวาสวัดสว่างสุวรรณาราม ข้าราชการ หน่วยงาน องค์กร บริษัท ห้างร้านและประชาชนจังหวัดนครพนม ที่ได้ร่วมกันสนับสนุนปัจจัยในการดำเนินการก่อสร้างและพัฒนาตกแต่งให้มีความเรียบร้อยสมบูรณ์ เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการให้บริการ จึงขอขอบพระคุณทุกท่าน มา ณ โอกาสนี้

สำนักงาน กศน. จังหวัดนครพนม

สารบัญ

๓๗

๔๑

เรื่อง

หน้า

- ❖ พระราชประวัติ
การศึกษา ๖
การสถาปนาพระอิสริยยศศักดิ์ ๘
การรับราชการ ๑๒
- ❖ พระอัจฉริยภาพด้านภาษา ๑๕
- ❖ พระอัจฉริยภาพด้านดนตรี ๑๖
- ❖ พระอัจฉริยภาพด้านพระราชนิพนธ์ ๒๒
- ❖ ความเป็นมาของห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”
อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ๒๘

มุมห้องให้บริการความรู้หนังสือ สื่อความรู้
ภายในห้องสมุด ชั้น ๑

๓๙

- มุมหนังสือพระราชนิพนธ์-หนังสือพระราชทาน
- มุมสืบค้นข้อมูล
- มุมหนังสือทั่วไป
- มุมศาสนาและประวัติศาสตร์
- มุมส่งเสริมการรู้หนังสือไทย (Maruka Model)
- มุมหนังสือ e-book
- มุมบริการยืม-คืน หนังสือและสื่อการเรียนรู้
- มุมเด็กและครอบครัว
- มุมเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ห้องอาเซียน (ASEAN)

มุมห้องให้บริการความรู้
ภายในห้องสมุด ชั้น ๒

๔๐

- ห้องทรงงาน
- ห้องตำนานและวิถีชีวิตนครพนม
- ห้องพระธาตุประจำวันเกิด
- Multimedia Room

- ❖ ประวัติวัดสว่างสุวรรณาราม ๔๑

๔๒

❖ ประวัติผ้ามุกจังหวัดนครพนม

๔๒

❖ ประวัติจังหวัดนครพนม

๔๖

❖ พระธาตุประจำวันเกิด (๘ พระธาตุ)

๔๘

พระธาตุพนม อำเภอธาตุพนม (วันอาทิตย์)

พระธาตุเรณู อำเภอเรณูนคร (วันจันทร์)

พระธาตุศรีคุณ อำเภอนาแก (วันอังคาร)

พระธาตุมหาชัย อำเภอปลาปาก (วันพุธ)

พระธาตุมรุกขนคร อำเภอธาตุพนม (วันพฤหัสบดีกลางคืน)

พระธาตุประสิทธิ์ อำเภอนาทวี (วันพฤหัสบดี)

พระธาตุท่าอุเทน อำเภอท่าอุเทน (วันศุกร์)

พระธาตุนคร อำเภอเมืองนครพนม (วันเสาร์)

❖ ชนเผ่าไทยในจังหวัดนครพนม (๘ ชนเผ่า ๒ เชื้อชาติ)

๕๑

ชนเผ่าไทยญ้อ (ญ้อ)

ชนเผ่าผู้ไทย

เผ่าไทยกะเลิง

เผ่าไทแสก

เผ่าไทยไส้หรือไทยกะโซ่

ไทยข่า

ชนเผ่าไทยอีสาน

เผ่าไทกวน

ชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดนครพนม

ชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม

❖ แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดนครพนม

๕๘

พระธาตุพนม

พญาศรีสัตตนาคราช

สะพานมิตรภาพ ๓ ระหว่างไทย-ลาว

๔๘

๕๑

๕๗

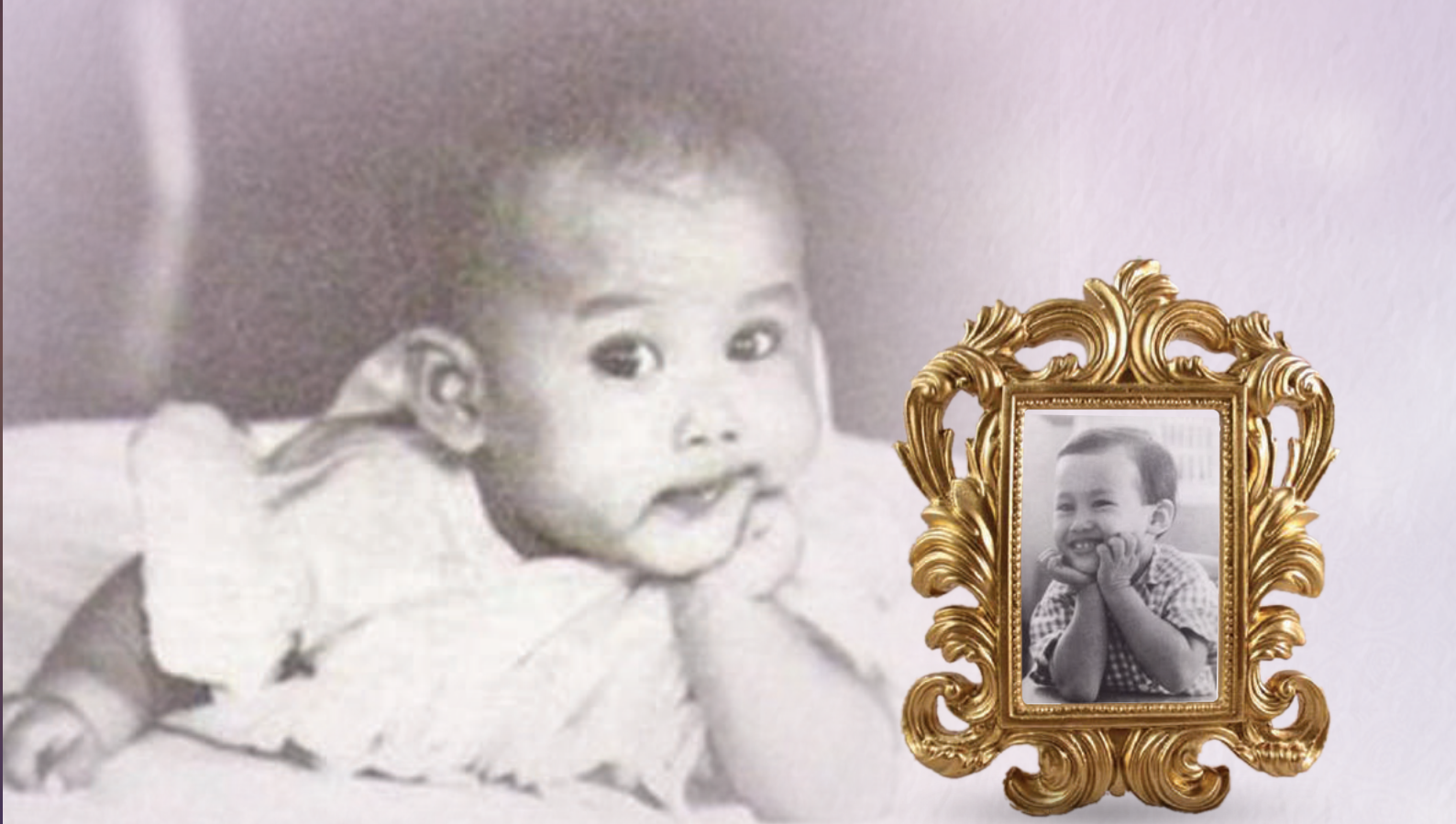

๖๑

❖
“พระราชประวัติ”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัชสิมาคุณากรปิยชาติ
สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชสมภพ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๘ (ตรงกับวันขึ้น ๑๐ ค่ำ เดือน ๕ ปีมะแม สัปตศก) ณ พระที่นั่ง อัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ทรงเป็นสมเด็จพระเจ้าลูกเธอพระองค์ที่ ๓ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ โดยศาสตราจารย์ นายแพทย์ หม่อมหลวงเกษตร สนิทวงศ์ เป็นผู้ถวายพระประสูติกาล และได้รับการถวายพระนามจากสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ ว่า สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนราชสุดา กิติวัฒนาดุลโสภาคย์ พร้อมทั้งประทานคำแปลว่า นางแก้ว อันหมายถึง หญิงผู้ประเสริฐ และมีพระนามที่ข้าราชการเรียกรวมกันว่า ทูลกระหม่อมน้อย

พระนาม “สิรินธร” นั้น นำมาจากสร้อยพระนามของสมเด็จพระราชปิตุจฉา เจ้าฟ้าวไลยอลงกรณ์ กรมหลวงเพชรบุรีราชสิรินธร ซึ่งเป็นสมเด็จพระราชปิตุจฉา (ป้า) ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

สำหรับสร้อยพระนาม “กิติวัฒนาดุลโสภาคย์” ประกอบขึ้นจากพระนามาภิไธย ของสมเด็จพระบุพการี ๓ พระองค์ ได้แก่ “กิติ” มาจากพระนามาภิไธย ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระมารดา (แม่) ส่วน “วัฒนา” มาจากพระนามาภิไธยเต็มของสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า (คือ สมเด็จพระนางเจ้าสว่างวัฒนา พระบรมราชเทวี) สมเด็จพระปัยยิกา (ย่าทวด) และ “อดุล” มาจากพระนามาภิไธย ของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก สมเด็จพระอัยกา (ปู่)

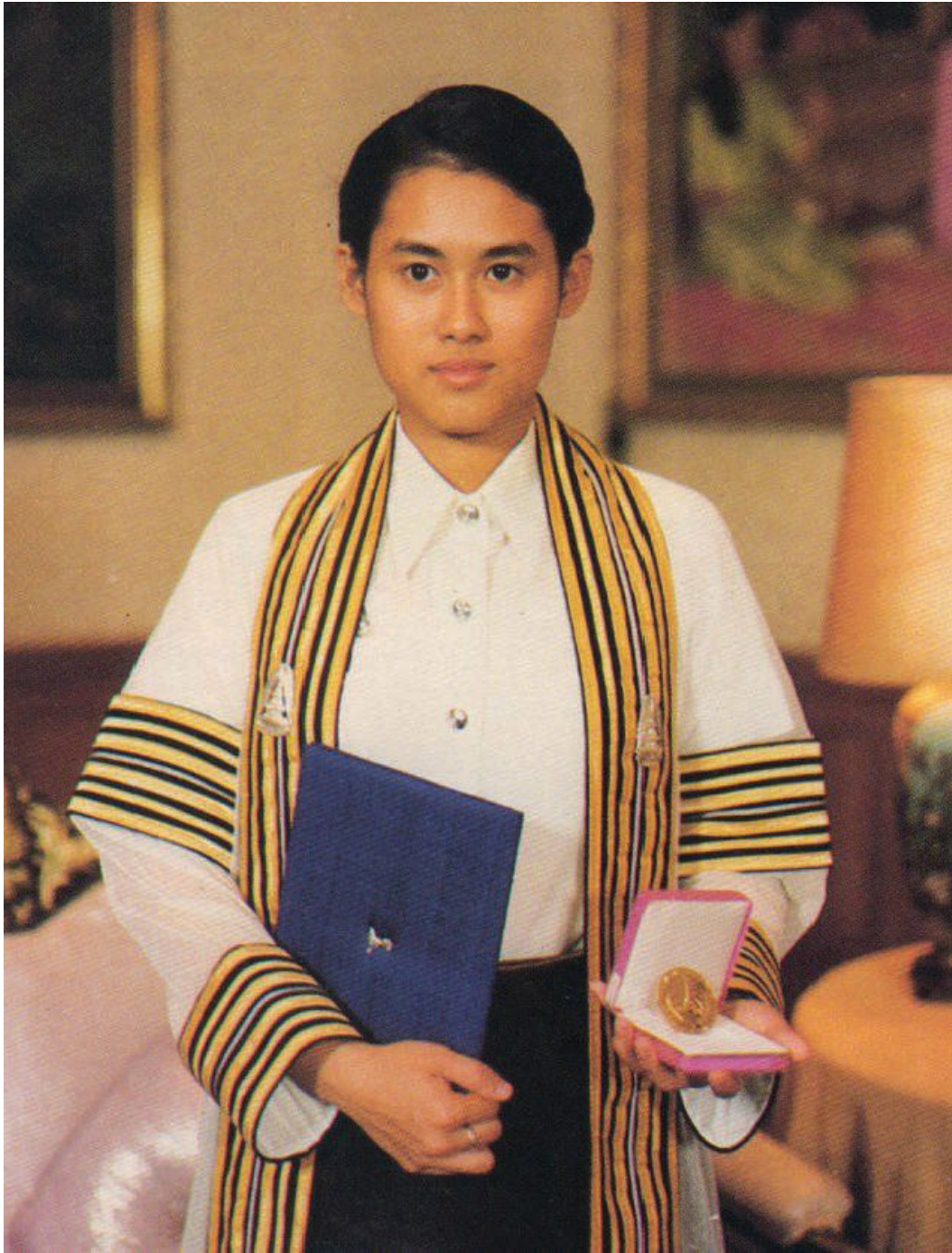

การศึกษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเริ่มต้น การศึกษาระดับอนุบาล เมื่อพุทธศักราช ๒๕๐๑ ณ โรงเรียนจิตรลดา ในเขตพระราชฐานพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต และทรงศึกษา ต่อในโรงเรียนจิตรลดาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ทรงสอบไล่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในแผนกศิลปะ ด้วยคะแนนสูงสุดของ ประเทศ

หลังจากนั้น พระองค์ทรงสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ณ คณะ อักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยสามารถทำคะแนนสอบเอนทรานซ์ เป็นอันดับ ๔ ของประเทศ ซึ่งถือเป็นสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระองค์แรกที่ทรงเข้าศึกษา ต่อระดับอุดมศึกษาในประเทศ จนกระทั่ง ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ พระองค์ทรงสำเร็จ การศึกษาได้รับปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ เกียรตินิยม อันดับหนึ่ง เหรียญทอง ด้วยคะแนนเฉลี่ย ๓.๙๘

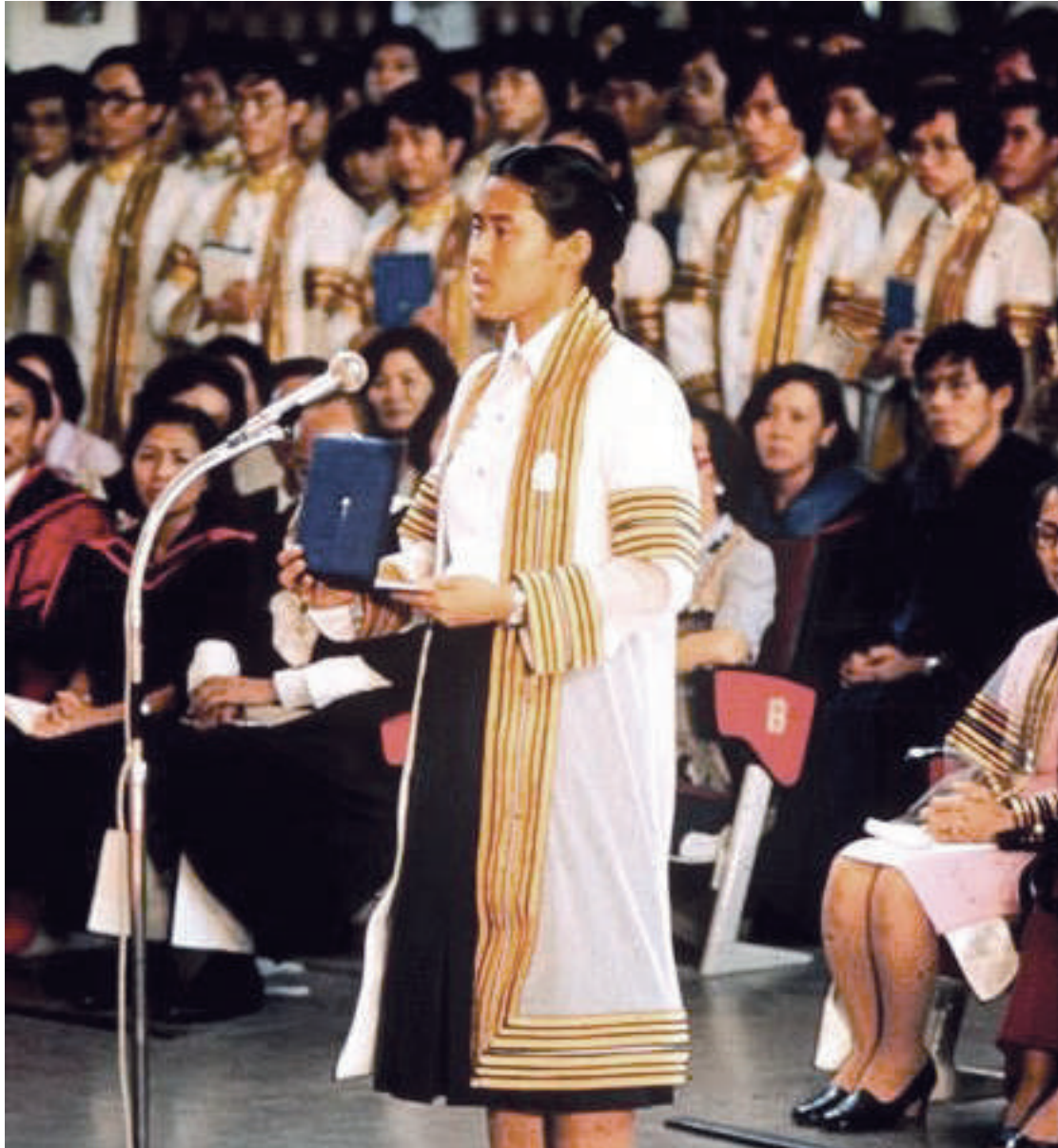

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”
อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

พระองค์ทรงเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ด้านจารึกภาษาตะวันออก (ภาษาสันสกฤตและภาษาเขมร) ณ คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร และสาขาภาษาบาลี และภาษาสันสกฤต จากภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในระหว่างนั้น มีพระราชกิจมากจนทำให้ไม่สามารถทำวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโท ได้พร้อมกันทั้ง ๒ มหาวิทยาลัย พระองค์จึงตัดสินใจเลือกทำวิทยานิพนธ์เพื่อให้สำเร็จการศึกษาที่คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากรก่อน โดยทรงทำวิทยานิพนธ์หัวข้อเรื่อง “จารึกพบที่ปราสาทพนมรุ้ง” ทรงสำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต และเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๒

หลังจากนั้นพระองค์ทรงทำวิทยานิพนธ์หัวข้อเรื่อง “ทศบารมีในพุทธศาสนาเถรวาท” ทรงสำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต จากคณะอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๔ พระองค์ทรงเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ณ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยพระองค์ผ่านการสอบคัดเลือกอย่างยอดเยี่ยม ด้วยคะแนนเป็นอันดับหนึ่งในบรรดาผู้เข้าสอบทั้งหมด และทรงเป็นนิสิตปริญญาการศึกษาดุชฎีบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์รุ่นที่ ๔

พระองค์ทรงทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “การพัฒนาวัตกรรมการเสริมทักษะการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย” เนื่องจากพระองค์ทรงตระหนักว่าสภาพการเรียนการสอนภาษาไทยนั้นมีปัญหา เพราะนักเรียนไม่ค่อยสนใจเรียนภาษาไทย มีความรู้ ความสามารถ ทักษะในการเข้าใจและใช้ภาษาไม่เพียงพอ พระองค์ จึงทรงนำเสนอวิธีการสอนภาษาไทยในลักษณะนวัตกรรมเสริมทักษะการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนและเป็นสื่อที่จะช่วยให้ครูสอนภาษาไทยได้ง่ายขึ้น พระองค์ทรงสอบผ่านวิทยานิพนธ์อย่างยอดเยี่ยม สภามหาวิทยาลัยอนุมัติให้ทรงสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอก เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๙

การสถาปนาพระอิสริยยศกิติ

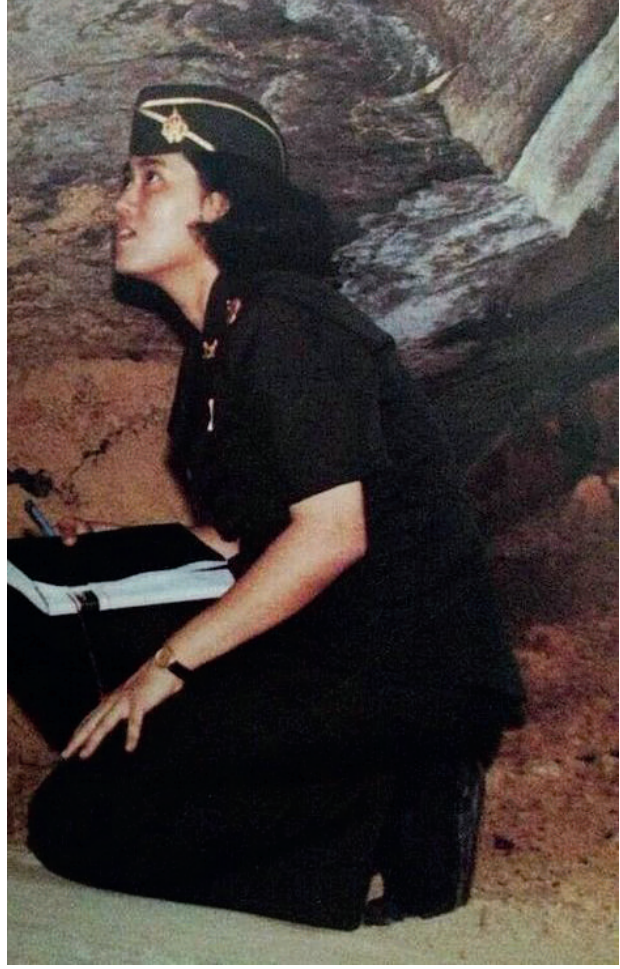
W ะราชพิธีสถาปนาพระราชอิสริยยศกิติ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธร เทพรัตนสุตา กิติวัฒนาดุขยโสภากคั พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุขยเดช มีพระราชดำริว่า สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุตา กิติวัฒนาดุขยโสภากคั ทรงได้รับความสำเร็จในการศึกษาอย่างงดงาม และทรงได้บำเพ็ญพระองคิให้เป็นประโยชน์แก่ชาติ บ้านเมืองเป็นอนเอกปริยาย โดยเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมเยียนราษฎรในภูมิภาคต่างๆ อยู่เสมอ ในด้านการพัฒนาบ้านเมือง เสด็จพระราชดำเนินไปทรงศึกษาและช่วยเหลือกิจการ โครงการตามพระราชดำริทุกโครงการ พร้อมทรงรับพระบรมราโชบายมาทรงดำเนินการสนอง พระเดชพระคุณในด้านต่างๆ นับเป็นการดูแลสอดส่องพระราชกรณียกิจส่วนหนึ่งต่างพระเนตร พระกรรณ ในด้านพระศาสนา มีพระหฤทัยมั่นคงในพระรัตนตรัยและสนพระหฤทัยศึกษา หาความรู้ด้านพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่นอย่างแตกฉาน ในส่วนราชการในพระองค์นั้น ก็ได้สนองพระเดชพระคุณในพระราชภารกิจที่ทรงมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ พระองค์นี้ กอปรด้วยพระจรรยา มารยาท เพียบพร้อมด้วย คุณสมบัติแห่งชาติตติยราชกุมารีทุกประการ เป็นที่รักใคร่นับถือ ยกย่องสรรเสริญพระเกียรติคุณ กันอยู่โดยทั่ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาพระอิสริยยศและพระอิสริยยศศักดิ์ให้สูงขึ้น ให้ทรงรับพระราชบัญชาและสัปตปฎลเศวตฉัตร (เศวตฉัตร ๗ ชั้น) พร้อมทั้ง เฉลิมพระนาม ตามที่จารึกในพระสุพรรณบัฏว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมา คุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๐

นับเป็นเจ้านายฝ่ายในพระองค์ที่ ๑๔ ในราชวงศ์จักรี ที่ได้รับการสถาปนา พระอิสริยยศเป็นกรมพระ (หรือสมเด็จพระ) และเป็นครั้งแรกที่สถาปนาพระอิสริยยศนี้แก่ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้า จึงเป็นพระเกียรติยศที่สูงยิ่ง

การรับราชการ

หลังจากทรงสำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาแล้ว ในพุทธศักราช ๒๕๒๓ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเข้ารับราชการเป็นอาจารย์กองวิชากฎหมาย และสังคมศาสตร์ ส่วนการศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าทรงสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย และสังคมวิทยา ต่อมาในพุทธศักราช ๒๕๓๐ ได้มีการตั้งกองวิชาประวัติศาสตร์ขึ้นใหม่ โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระยศ พันเอก ทรงดำรงตำแหน่งหัวหน้ากอง (ซึ่งต่อมาได้มีการขยายตำแหน่งเป็น ผู้อำนวยการกองในพุทธศักราช ๒๕๓๒ พร้อมกับกองอื่นๆ) ทรงเป็นผู้อำนวยการกองวิชาประวัติศาสตร์พระองค์แรกจนถึงปัจจุบัน มีพระราชภารกิจ ทั้งการบริหาร การสอน และงานวิชาการอื่นๆ ต่อมา ทรงได้รับพระราชทานพระยศ พลเอก ในพุทธศักราช ๒๕๓๙ และทรงได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็น ศาสตราจารย์ (อัตราจอมพล) ในพุทธศักราช ๒๕๔๓ นอกจากนี้ ยังได้ทรงรับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษบรรยายวิชาการ ณ สถาบันการศึกษาต่างๆ เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยศิลปากร

พระอัจฉริยภาพด้าน

“ภาษา”

 ระองค์ทรงมีความรู้ทางด้านภาษา บาลี ภาษาสันสกฤต และภาษา เขมร ทรงสามารถรับสั่งเป็นภาษาอังกฤษ ภาษา ฝรั่งเศส และภาษาจีน และทรงกำลังศึกษาภาษา เยอรมันและภาษาละตินอีกด้วย ขณะที่ทรง พระเยาว์นั้น สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรม ราชนีนาถ ทรงสอนภาษาไทยแก่พระราชโอรส และพระราชธิดา โดยทรงอ่านวรรณคดีเรื่อง ต่างๆ พระราชนิพนธ์ และทรงให้พระองค์ทรง คัดบทกลอนต่างๆ หลายตอน ทำให้พระองค์โปรด วิชาภาษาไทยตั้งแต่นั้นมา นอกจากนี้ ยังทรง สนพระทัยในภาษาอังกฤษและภาษาบาลีด้วย

เมื่อพระองค์ทรงเข้าเรียนที่โรงเรียนจิตรลดา นั้น ทรงได้รับการถ่ายทอดความรู้ทางด้านภาษาทั้งภาษาไทย ภาษาบาลี ภาษาเขมร ภาษาอังกฤษ และภาษาฝรั่งเศส โดยภาษาไทยนั้น พระองค์ทรงเชี่ยวชาญทั้งด้านหลักภาษา วรรณคดี และศิลปะไทย เมื่อทรงจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พระองค์พอรู้แน่ว่าอย่างไรก็คงไม่ได้เรียนแผนกวิทยาศาสตร์ จึงพยายามหัดเรียนภาษาบาลี อ่านเขียนอักษรขอม เนื่องจากในสมัยนั้น ผู้ที่จะเรียนภาษาไทยให้กว้างขวางลึกซึ้ง จะต้องเรียนทั้งภาษาบาลี สันสกฤต และเขมร ซึ่งภาษาบาลีนั้นเป็นภาษาที่พระองค์สนพระทัยตั้งแต่ทรงพระเยาว์ แต่ได้เริ่มเรียนอย่างจริงจังในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จนสามารถจำการแจกวิภัติเบื้องต้นที่สำคัญได้ และเข้าพระทัย

โครงสร้างและลักษณะทั่วไปของภาษาบาลีได้ นอกจากนี้ยังทรงเลือกเรียนภาษาฝรั่งเศส แทนการเรียนเปียโน เนื่องจากมีพระราชประสงค์ที่จะอ่านหนังสือภาษาฝรั่งเศส ที่มีอยู่ในตู้หนังสือมากกว่าการซ้อมเปียโน เมื่อทรงเข้าศึกษา ณ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นั้น พระองค์ทรงเลือกเรียนสาขาประวัติศาสตร์ เป็นวิชาเอก และวิชาภาษาไทย ภาษาบาลี และภาษาสันสกฤตเป็นวิชาโท ทำให้ทรงศึกษา วิชาภาษาไทยในระดับชั้นสูงและละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้น ทั้งด้านภาษาและวรรณคดี ส่วนภาษาบาลีและสันสกฤตนั้น ทรงศึกษาทั้งวิธีการแบบดั้งเดิมของไทย คือ แบบที่เรียน กันในพระอารามต่างๆ และแบบภาษาศาสตร์ซึ่งเป็นวิธีการตะวันตก ตั้งแต่ไวยากรณ์ ขึ้นพื้นฐานไปจนถึงขั้นสูง และเรียนตามวิธีการอินเดียโบราณเป็นพิเศษในระดับ

ปริญญาโท ซึ่งรัฐบาลอินเดียได้ส่งศาสตราจารย์ ดร.สัตยพรต ศาสตรี มาถวาย พระอักษรภาษาสันสกฤต โดยวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโทของพระองค์ เรื่อง ทศบารมีในพุทธศาสนาเถรวาท นั้น ยังได้รับการยกย่องจากมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นวิทยานิพนธ์ที่แสดงถึงพระปรีชาสามารถในภาษาบาลีพุทธวจนะเป็นพิเศษ พระปรีชาสามารถทางด้านภาษาของพระองค์นั้นเป็นที่ประจักษ์ จึงได้รับการทูลเกล้าถวายปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ทางด้านภาษา จากมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ เช่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัย มาลายาประเทศมาเลเซีย มหาวิทยาลัยกบักกิ่งแฮม สหราชอาณาจักร เป็นต้น

พระอัจฉริยภาพด้าน

“ดนตรี”

W ระองค์ทรงเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทยผู้หนึ่ง โดยทรงเครื่องดนตรีไทยได้ทุกชนิด แต่ที่โปรดทรงอยู่ประจำ คือ ระนาด ซอ และฆ้องวง โดยเฉพาะระนาดเอก พระองค์ทรงเริ่มหัดดนตรีไทยในขณะที่ทรงศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนจิตรลดา โดยทรงเลือกหัดซอด้วงเป็นเครื่องดนตรีชิ้นแรก และได้ทรงดนตรีไทยในงานปิดภาคเรียนของโรงเรียน รวมทั้งงานวันคืนสู่เหย้าร่วมกับวงดนตรีจิตรลดาของโรงเรียนจิตรลดาด้วย หลังจากที่ทรงเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ณ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พระองค์ทรงเข้าร่วม ชมรมดนตรีไทย ของสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและคณะอักษรศาสตร์ โดยทรงเล่นซอด้วงเป็นหลัก และทรงเริ่มหัดเล่นเครื่องดนตรีไทยชิ้นอื่นๆ ด้วย

ในขณะที่ทรงพระเยาว์ เครื่องดนตรีที่ทรงสนพระทัยนั้น ได้แก่ ระนาดเอกและซอสามสาย ซึ่งพระองค์ทรงเริ่มเรียนระนาดเอกอย่างจริงจัง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๘ หลังจากการเสด็จทรงดนตรีไทย ณ บ้านปลายเนิน ซึ่งเป็นวังของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจิตรเจริญ กรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ โดยมี สิริชัยชาญ พักจำรูญ เป็นอาจารย์ผู้ถวายการสอน พระองค์ทรงเริ่มเรียนตั้งแต่ การจับไม้ระนาด การตีระนาดแบบต่างๆ และทำที่ประทับขณะทรงระนาด และทรงเริ่มเรียนการตีระนาดตามแบบแผนโบราณ กล่าวคือ เริ่มต้นด้วยเพลงต้นเพลงฉิ่งสามชั้น แล้วจึงทรงต่อเพลงอื่นๆ ตามมา ทรงทำการบ้านด้วยการไล่ระนาดทุกเช้า หลังจากบรรทมตื่นภายในห้องพระบรรทม จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๒๙ พระองค์จึงทรงบรรเลงระนาดเอกร่วมกับครูอาวุโสของวงการดนตรีไทยหลายท่านต่อหน้าสาธารณชนเป็นครั้งแรก ในงานดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ ๑๗ ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยเพลงที่ทรงบรรเลง คือ เพลงนกขมิ้น (เถา)

ในด้านการขับร้อง พระองค์ทรงมีความสนพระทัย
 ในด้านการขับร้องเพลงไทย โดยทรงเริ่มฝึกหัดการ
 ขับร้องด้วยพระองค์เอง เมื่อครั้งยังทรงศึกษาอยู่
 ณ โรงเรียนจิตรลดา ทรงเริ่มต้นเรียนการขับร้องกับ
 เจริญใจ สุนทรวาทีน อาจารย์ประจำชมรมดนตรีไทย
 สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และทรง
 พระราชนิพนธ์บทขับร้องเพลงไทย สำหรับพระราชทาน
 ให้แก่ สถาบันการศึกษาและวงดนตรีไทย เพื่อนำไป
 บรรเลงและขับร้องเนื่องในโอกาสต่างๆ

นอกจากดนตรีไทยแล้ว พระองค์ยังทรงดนตรี
 สากลด้วย โดยทรงเริ่มเรียนเปียโน ตั้งแต่พระชนมายุ
 ๑๐ พรรษา แต่ได้ทรงเลิกเรียนหลักจากนั้น ๒ ปี และ
 ทรงฝึกเครื่องดนตรีสากล ประเภทเครื่องเป่า จาก
 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จน
 สามารถทรงทรมเปตนำวงดุริยางค์ในงานคอนเสิร์ต
 สายใจไทย และทรงระนาดฝรั่งนำวงดุริยางค์ในงาน
 กาชาดคอนเสิร์ต

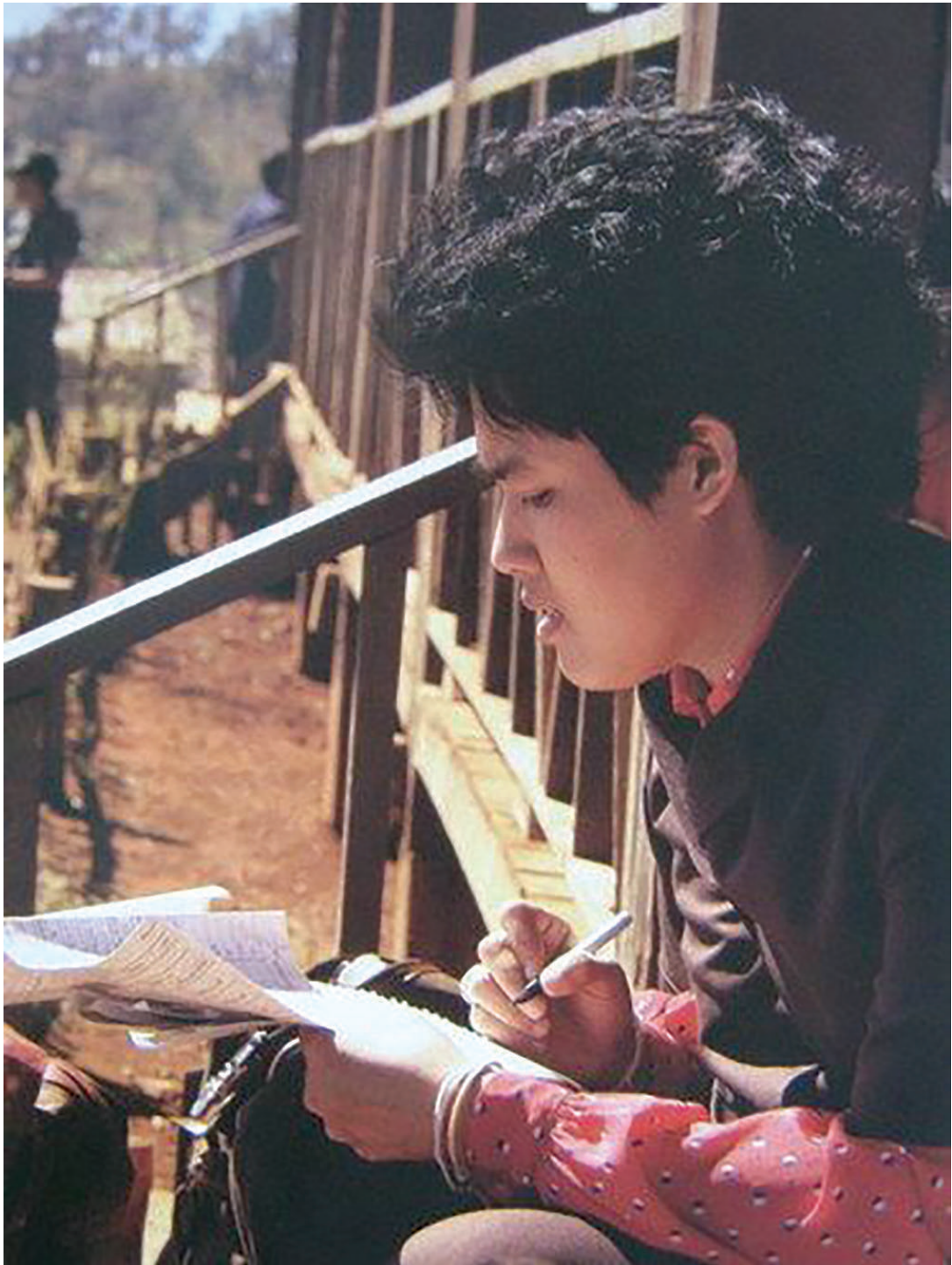
ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”
อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

พระอัจฉริยภาพด้าน

“พระราชนิพนธ์”

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”
อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

Wระองค์โปรดการอ่านหนังสือและการเขียนมาตั้งแต่ทรงพระเยาว์ ร่วมกับพระปรีชาสามารถทางด้านภาษาทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ ร้อยแก้วและร้อยกรอง ดังนั้น จึงทรงพระราชนิพนธ์หนังสือประเภทต่างๆ ออกมามากกว่า ๑๐๐ เล่ม ซึ่งมีหลายหลากประเภท ทั้งสารคดีท่องเที่ยวเมื่อเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศ เช่น เกสต์หิมะในสายหมอก ทัศนะจากอินเดีย มนต์รักทะเลใต้ ประเภทวิชาการและประวัติศาสตร์ เช่น บันทึกเรื่องการปกครองของไทยสมัยอยุธยาและต้นรัตนโกสินทร์ กษัตริยานุสรณ์ หนังสือสำหรับเด็ก เช่น แก้วจอมแก่น แก้วจอมชน หนังสือที่เกี่ยวข้องกับพระบรมวงศานุวงศ์ไทย เช่น สมเด็จแม่กับการศึกษา สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี กับพระราชกรณียกิจพระราชจริยาวัตรด้านการศึกษา ประเภทพระราชนิพนธ์แปล เช่น หยกใสร่ายคำ ความคิดคำนึง เก็จแก้วประกายกวีและหนังสือทั่วไป เช่น นิทานเรื่องเกาะ (เรื่องนี้ไม่มีคติ) เรื่องของคนแขนหัก เป็นต้น และมีลักษณะการเขียนที่คล้ายคลึงกับพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กล่าวคือในพระราชนิพนธ์เรื่องต่างๆ นอกจากจะแสดงพระอารมณ์ขันแล้ว ยังทรงแสดงการวิพากษ์วิจารณ์ในแง่ต่างๆ เป็นการแสดงพระเมตตาส่วนพระองค์

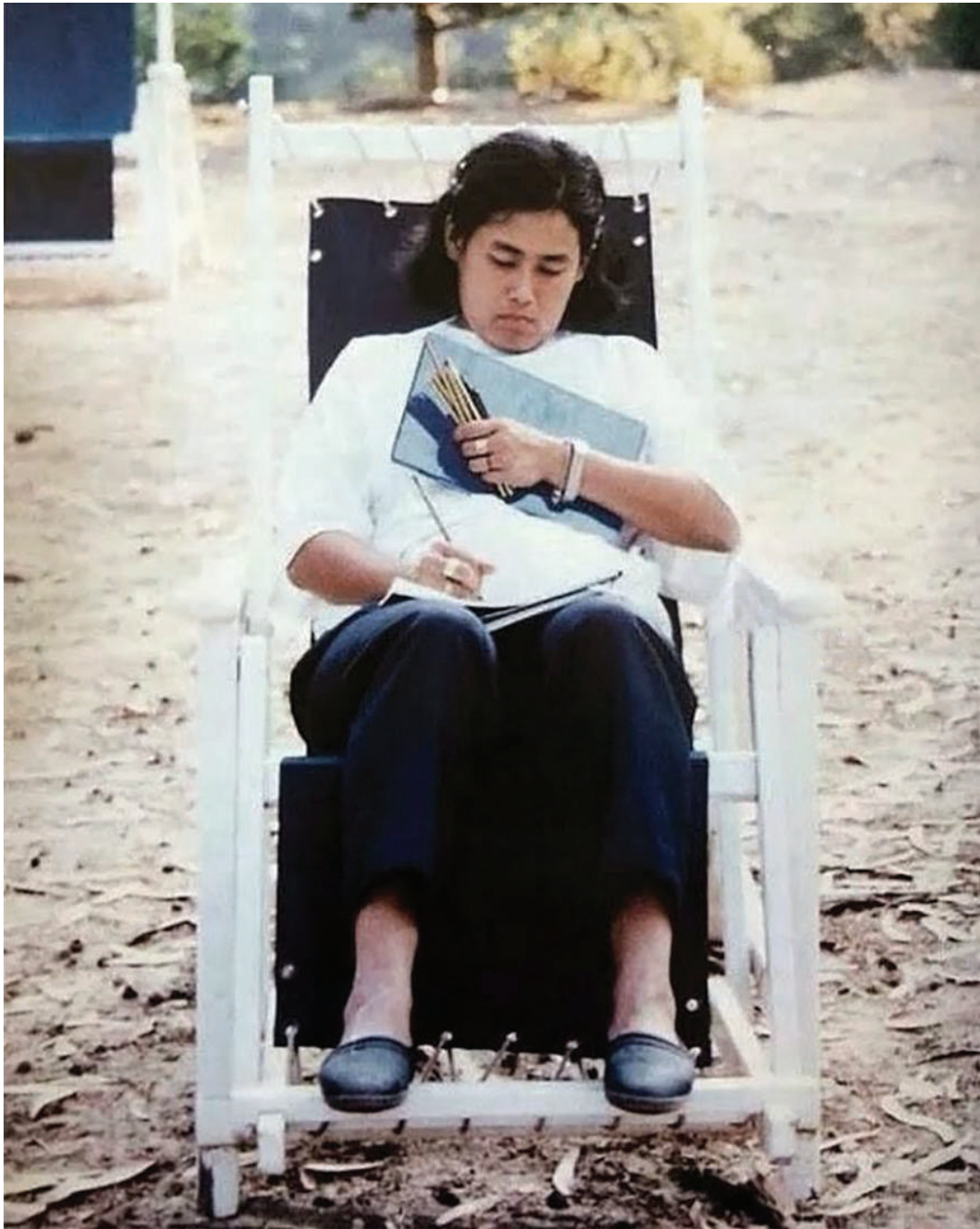

นอกจากพระนาม “สิรินธร” แล้ว พระองค์ยังทรงใช้นามปากกาในการพระราชนิพนธ์หนังสืออีก ๔ พระนาม ได้แก่ “ก้อนหินก้อนกรวด” เป็นพระนามแฝงที่ทรงหมายถึง พระองค์และพระสหาย สามารถแยกได้เป็น ก้อนหิน หมายถึง พระองค์เอง ส่วนก้อนกรวด หมายถึง กุณฐิกา ไกรฤกษ์ พระองค์มีรับสั่งถึง พระนามแฝงนี้ว่า “เราตัวโตเลยใช้ว่า ก้อนหิน หวานตัวเล็ก เลยใช้ว่า ก้อนกรวด รวมกันจึงเป็น ก้อนหิน-ก้อนกรวด” นามปากกานี้ ทรงใช้ครั้งเดียวตอนประพันธ์บทความ “เรื่องจากเมืองอิสราเอล” เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๐

“แวนแก้ว” เป็นชื่อที่พระองค์ทรงตั้งขึ้นเอง ซึ่งพระองค์มีรับสั่งถึงพระนามแฝงนี้ว่า “ชื่อแวนแก้ว” นี้ตั้งเอง เพราะตอนเด็กๆ ชื่อลูกแก้ว ตัวเองอยากชื่อแก้ว ทำไม่ถึงเป็นไปไม่รู้เหมือนกัน แล้วก็ชอบเพลง น้อยใจยา นางเอกชื่อ “แวนแก้ว” พระนามแฝงแวนแก้วนี้ พระองค์เริ่มใช้ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑ เมื่อทรงพระราชนิพนธ์และทรงแปลเรื่องสำหรับเด็ก ได้แก่ แก้วจอมซน แก้วจอมแก่น และขบวนการนกนางเขน “หนูน้อย” พระองค์มีรับสั่งถึงพระนามแฝงนี้ว่า “เรามีชื่อเล่นที่เรียกกันในครอบครัวว่า น้อย เลยใช้นามแฝงว่า หนูน้อย” โดยพระองค์ทรงใช้เพียงครั้งเดียวในบทความเรื่อง “ป่องที่รัก” ตีพิมพ์ในหนังสือ ๒๕ ปีจิตจรดดา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๓ และ “บันดาล” พระองค์มีรับสั่งถึงพระนามแฝงนี้ว่า ใช้ว่า บันดาล เพราะคำนี้ผุดขึ้นมาในสมอง เลยใช้นามแฝง ไม่มีเหตุผลอะไรในการใช้ชื่อนี้เลย” ซึ่งพระองค์ทรงใช้ในงานแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยที่ทรงทำให้สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติ ว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ กระทรวงศึกษาธิการ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๖

นอกจากนี้ ยังทรงพระราชนิพนธ์เพลงเป็นจำนวนมาก โดยบทเพลงที่แต่งและนำมาขับร้องบ่อยครั้ง ได้แก่ เพลงสัสมิตำ รวมทั้ง ยังทรงประพันธ์คำร้องในบทเพลงพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช ได้แก่ เพลงรัก และเพลงเมนูไข่

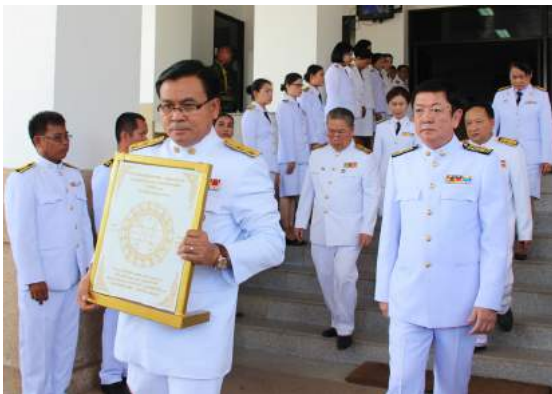
ความเป็นมาของ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

เนื่องในมิ่งมงคลสมัยที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุ ๓๖ พรรษา ในปีพุทธศักราช ๒๕๓๔ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตดำเนินการ จัดตั้งห้องสมุดประชาชน ซึ่งได้โปรดพระราชทานนามว่า ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เป็นห้องสมุดประชาชนที่ดำเนินการกำกับดูแลของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ จัดสร้างขึ้นตามมติจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๓๔ เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสที่ทรงมีพระชนมายุ ๓๖ พรรษา และให้เป็นแหล่งสรรพความรู้ต่างๆ ที่สมบูรณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งการเป็นศูนย์ข่าวสารข้อมูลชุมชน ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน ศูนย์กลางการจัดกิจกรรมของชุมชน และเป็นแหล่งพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน โดยหน่วยงานภาครัฐและเอกชนพร้อมใจกันน้อมเกล้าถวายเพื่อสนองพระราชปณิธานและแนวทางพระราชดำริในการส่งเสริมการศึกษาสำหรับประชาชน

พิธีวางศิลาฤกษ์ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ได้เข้าร่วมโครงการห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เป็นลำดับที่ ๑๐๕ ของประเทศ เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยไม่ใช้งบประมาณของทางราชการ ซึ่งพระเดชพระคุณพระราชสิริวิวัฒน์ รองเจ้าคณะจังหวัดนครพนม เจ้าอาวาสวัดสว่างสุวรรณาราม ได้อนุญาตให้ใช้พื้นที่ธรณีสงฆ์ของวัดสว่างสุวรรณาราม เนื้อที่ประมาณ ๑ ไร่ ในการก่อสร้างห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘ เวลา ๐๙.๐๐ น. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานพระราชวโรกาสให้เข้าเฝ้า โดยนายอดิศัย เทพอาสน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม (ปัจจุบันเกษียณอายุราชการ) พร้อมคณะผู้เกี่ยวข้องกับการจัดสร้างห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม เข้าเฝ้าทูลละอองพระบาทสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อทูลเกล้าฯ ถวายแผ่นศิลาฤกษ์ให้ทรงเจิมและทรงพระสุหร่าย สำหรับนำไปใช้ประกอบในพิธีวางศิลาฤกษ์ ณ ศาลาศีดาวัลย์ สวนจิตรลดา

ต่อจากนั้น นายอดิศักดิ์ เทพอาสน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม ได้เป็นประธานในพิธีวางศิลาฤกษ์ หอสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘ เวลา ๑๓.๐๐ น. ยังความปลาบปลื้มใจแก่ประชาชนชาวจังหวัดนครพนมเป็นอย่างยิ่ง

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”
อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

เมื่อการดำเนินงานก่อสร้างอาคารห้องสมุดแล้วเสร็จสมบูรณ์ ก็ได้ดำเนินการปรับปรุงตกแต่งภายในอาคารและปรับปรุงภูมิทัศน์ภายนอกอาคาร ซึ่งใช้ระยะเวลาในการก่อสร้าง ตั้งแต่เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗- เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมระยะเวลา ๔ ปี ๘ เดือน ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ และจากผู้มีจิตศรัทธาร่วมบริจาคทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนประชาชนร่วมกันบริจาคทุนทรัพย์ วัสดุ ครุภัณฑ์ต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของห้องสมุด และเพื่อจัดตกแต่งและพัฒนาส่วนต่างๆ ของห้องสมุด ดังนี้

ภายในอาคารชั้นที่ ๑. ประกอบด้วย

๑) มุมหนังสือพระราชนิพนธ์ - หนังสือพระราชทาน ๒) มุมสืบค้นข้อมูล ๓) มุมหนังสือทั่วไป ๔) มุมศาสนาและประวัติศาสตร์ ๕) มุมส่งเสริมการรู้หนังสือไทย (Maruka Model)	๖) มุมหนังสือ e-book ๗) มุมบริการยืม-คืน หนังสือและสื่อการเรียนรู้ ๘) มุมเด็กและครอบครัว ๙) มุมเทคโนโลยีสารสนเทศ ๑๐) ห้องอาเซียน (ASEAN)

ภายในอาคารชั้นที่ ๒ ประกอบด้วย

- ๑) ห้องทรงงาน
- ๒) ห้องตำนานและวิถีชีวิตนครพนม
- ๓) ห้องพระธาตุประจำวันเกิด
- ๔) Multimedia Room

มรุกะ โมเดล (MARUKA MODEL) นวัตกรรมส่งเสริมการรู้หนังสือไทย

แนวพระราชดำริด้านการส่งเสริมการอ่านของ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ความว่า...การรู้หนังสือเป็นความจำเป็นสำหรับทุกชาติที่กำลังพัฒนาตลอดจนเป็นกิจกรรมที่ต้องร่วมมือกันส่งเสริมให้บรรลุผลให้ได้ ถ้าปราศจากพื้นฐานการรู้หนังสือของประชาชนในประเทศแล้ว ความพยายามในการดำเนินการพัฒนาคลังผลการรู้หนังสือเป็นส่วนหนึ่งของวิธีการที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายอันสูงสุด”

จากแนวพระราชดำริดังกล่าว กศน. อำเภอมืองนครพนม จึงได้น้อมนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมการรู้หนังสือไทยให้แก่ประชาชน โดย กศน. อำเภอมืองนครพนม ได้กำหนดเป้าหมายและนโยบายการส่งเสริมการรู้หนังสือ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ จนถึงปัจจุบัน จากผลการดำเนินงาน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ผลการสำรวจและประเมินระดับการรู้หนังสือของประชากรไทย (อายุ ๑๕ ขึ้นไป) ในอำเภอมือง

นครพนม จำนวน ๕๑,๕๖๑ คน พบว่า มีผู้รู้หนังสือ จำนวน ๔๗,๑๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๓๙ และยังมีผู้ไม่รู้หนังสือ/ ลืมหนังสือ จำนวน ๔,๔๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๖๑ ซึ่งกลุ่มผู้ไม่รู้หนังสือ/ลืมหนังสือ เป็นกลุ่มเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญและพยายามเข้าถึงเพื่อจัดการศึกษาให้บุคคลเหล่านี้เป็นผู้รู้หนังสือ อันจะนำไปสู่การศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นต่อไป

ประวัติ วัดสว่างสุวรรณาราม

วัดนี้เดิมชื่อว่า วัดโพธิ์ชัย สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๗ ในอดีตบริเวณที่ตั้งวัดนี้ เป็นป่าโนนหัวหนองแสง ด้านทิศตะวันออกมีหนองน้ำธรรมชาติเก่าแก่ ชื่อว่า หนองแสง ราษฎรชาวบ้านโพนแดง ทางด้านทิศตะวันตกของวัดเกิดโรคระบาด ผู้คนล้มตายมาก ชาวบ้านจึงได้ย้ายจากบ้านโพนแดง (ปัจจุบันเป็นหมู่บ้านร้างกลางทุ่งนา) เข้ามาตั้งหมู่บ้านใหม่ แล้วตั้งชื่อว่า บ้านโพนสว่าง ครั้งแรกมีประมาณ ๑๘-๒๐ หลังคาเรือน ต่อมาก็มีผู้คนอพยพมาอยู่เรื่อยๆ จึงทำให้หมู่บ้านเป็นปึกแผ่นแน่นหนาขึ้น เมื่อประชาชนในหมู่บ้านอยู่ดีกินสุข จึงได้ปรึกษารื้อกันเพื่อหาที่สร้างวัดเพื่อเป็นศูนย์รวมของจิตใจ เมื่อประชุมกันแล้ว พิจารณาเห็นว่าที่โนนหัวแสงเป็นที่เหมาะสม จึงพากันลากถาง โดยมี นายคำไหล สุวรรณ นายนิล สุวรรณ เป็นหัวหน้าพร้อมชาวบ้านได้พากันก่อสร้างกุฏิ ๑ หลัง ศาลาชั่วคราวพอได้ทำบุญ และได้นิมนต์พระอุตร จากวัดบ้านโพนแดงมาอยู่จำพรรษา อยู่ได้ประมาณ ๒ พรรษา ก็ลาสิกขา และก็มีพระมาอยู่จำพรรษาปีละ ๑

รูป ๒ รูป จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๔๘๐ ก็ได้รับอนุญาตตั้งเป็นวัดสมบูรณ์ ปี พ.ศ. ๒๔๘๘ พระครูศาสนกิจ (ทองคำ) จากวัดศรีเทพ ประดิษฐานรามกับอาจารย์ก็ได้มาบูรณะซ่อมแซมวัดใหม่ โดยได้ซื้อกุฏิมาจากบ้านภูเขาทอง มาก่อสร้างกุฏิสงฆ์ ศาลาการเปรียญ (หอแจก) เสร็จสมบูรณ์เรียบร้อย และได้เห็นพร้องต้องกันว่าควรเปลี่ยนชื่อวัดใหม่ เป็นวัดสว่างสุวรรณาราม (โดยพระครูพนมมธรรมธาดา หรือพระมหาแพ่ง เจ้าคณะอำเภอเมืองนครพนม) เป็นผู้ก่อตั้งตามชื่อบ้านและนามสกุลของชาวบ้านส่วนใหญ่ ต่อมาเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๘ ท่านพระครูปรีชาพนมกิจ อดีตเจ้าอาวาสวัดมหาธาตุ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง

จังหวัดนครพนม ได้มาตั้งสำนักวิปัสสนาขึ้นเป็นแห่งแรกของจังหวัดนครพนม และท่านได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าวาสรูปแรกของวัด

ลำดับเจ้าอาวาสวัดสว่างสุวรรณาราม

๑. พระครูปรีชาพนมกิจ พ.ศ. ๒๔๙๘-๒๕๓๓
๒. พระมหาเพชร สุวิชาโน ป.ธ. ๖ (ย้ายไปดำรงตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอนาหว้า) พ.ศ. ๒๕๓๓ - ๒๕๓๙
๓. พระใบฎีกากล้าย ปญญาโร พ.ศ. ๒๕๔๐-๒๕๔๘
๔. พระราชสิริวัฒน์ เพชร สุวิชาโน ป.ธ.๖ พธม. (รองเจ้าคณะจังหวัดนครพนม) พ.ศ. ๒๕๔๘-ปัจจุบัน

ประวัติผ้ามุก จังหวัดนครพนม

จังหวัดนครพนม เป็นจังหวัดที่เก่าแก่จังหวัดหนึ่งในแถบลุ่มแม่น้ำโขง ในพื้นที่นี้ในอดีตมีความเจริญรุ่งเรืองเป็นอย่างมาก ด้านศิลปวัฒนธรรม และหัตถกรรมพื้นบ้านหลายอย่าง เช่น การทอผ้า การจักสาน เป็นต้น ประกอบด้วย จังหวัดนครพนมมีชนเผ่าที่อยู่อาศัยหลายเผ่า แต่ละเผ่าจะมีเอกลักษณ์ของตนเอง เช่น การทอผ้าลายของผ้าของชนเผ่าผู้ไทย ก็จะเป็นลายใหญ่ๆ ส่วนมากย้อมสีธรรมชาติ ลายผ้าของชนเผ่าญ้อ กะเลิง จะเป็นลายเล็กๆ เป็นพวงผ้ามัดหมี่นาค หมี่ข้อ หมี่ชั้น ลายโคมห้า

ลายหมากจับ เป็นต้น ผ้ามุกเป็นผ้าชิ้นหนึ่ง ซึ่งเป็นลายผ้าโบราณของชาวนครพนม โดยลักษณะของผ้า จะเป็นลายขวางรอบตัวปกติจะเป็นดอกลายสีขาวตัวลายจะขึ้นอยู่กับจินตนาการของผู้ทอ มีดอกเล็ก ดอกใหญ่ คล้ายๆ กับมุกที่เป็นเครื่องประดับ บางลายก็มีลักษณะคล้ายกับหน้ามุขของโบสถ์วิหาร ศาลาการเปรียญเป็นสามเหลี่ยมหน้าจั่วแล้วก็มีลายเล็กอยู่ตรงกลางผ้า เป็นผ้าที่สวยงามมาก และก็ทำยากเพราะต้องประกอบด้วย ขั้นตอนการทอหลายอย่าง การคันการเก็บลายดอก ต้องใช้เวลาประมาณหนึ่งอาทิตย์จึงจะสามารถทอได้

สมัยก่อนนิยมนำมาเป็นผ้าถุงเย็บตีน (เชิง) ไหมเงิน ใครที่ได้ถุงผ้าถุงไหมมุกเชิง ไหมเงิน ไหมคำ ก็จะเป็นคนที่มีฐานะพอสมควร ส่วนที่ฐานะต่ำลงมากจะเป็น ผ้ามุกฝ้าย ผ้ามุกโบราณนี้เกือบจะหมดไปกับความทรงจำ ของพี่น้องชาวนครพนมแล้ว แม้แต่ชื่อผ้ามุก คนยังไม่รู้จัก เมื่อได้ยินแล้วเกิดความสงสัยในจังหวัดนครพนมดูเหมือน จะมีหมู่บ้านเดียวที่ทำใส่และก็ขายให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน คือ บ้านกกตอง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครพนม คนที่ทอขายก็คือ นางสุดใจ อินธิโส ซึ่งเป็นคนสุดท้ายคนเดียวที่ยังรักษาภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไว้ ซึ่งนางสุดใจก็ได้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญานี้จากคุณแม่ของท่าน

ผ้ามุกนครพนม ถือว่าเป็นผ้าโบราณร่วมสมัยอาณาจักรศรีโคตรบูรณ์ ซึ่งเป็นผ้าต้นแบบของ ผ้าพื้นบ้านทั้งหลาย ลักษณะพิเศษของผ้า เป็นผ้าพื้นมีลายดอกเล็กบ้างใหญ่บ้าง สลับกันไปคล้ายลายประดับมุกโบราณมีหลายสี สลับกันไป เป็นดอกเล็กๆ เรียกว่า มุกสามและใหญ่ขึ้นไปเป็นมุกสี่ มุกห้า มุกหก มุกเจ็ด เป็นต้น

สืบสานอนุรักษ์ภูมิปัญญาผ้ามุก โดยพระมหาเพชร สุวิชาโน ปัจจุบันเป็นพระราชสิริวัฒน์ เจ้าอาวาสวัดสว่างสุวรรณาราม รองเจ้าคณะจังหวัดนครพนม เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสวัดสว่างสุวรรณาราม ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ที่บ้านกกตอง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ซึ่งมีความรู้ผ้ามุกนี้มาตั้งแต่ยังเล็กและได้จดจำไว้ตลอด

พอได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสแล้ว ก็เริ่มได้พัฒนาวัด และเริ่มส่งเสริมอาชีพทอผ้าหมักของชุมชนมาตลอด ซึ่งก็เป็นสิ่งที่อยากมาก เพราะชุมชนคุ้มวัดสว่างสุวรรณารามเป็นชุมชนเมือง ในเขตเทศบาลไม่ค่อยมีคนทอผ้าเป็น ที่ทอเป็นก็เลิกทำหมดแล้ว จึงได้รับบริจาคอุปกรณ์เครื่องทอทุก (ผ้าหมัก) มีกี่พืม กวัก เป็นต้น ได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านเป็นอย่างดี จึงได้ปรึกษากับ คุณยายสุดใจ อินธิโส ซึ่งเป็นคนสุดท้ายที่ทอผ้าหมักอยู่ ขอให้คุณยายสุดใจ มาช่วยสอนการทอผ้าหมัก โดยใช้ใต้ถุนศาลาการเปรียญเป็นสถานที่ฝึก มีชาวบ้านที่สนใจฝึก ประมาณ ๑๐ คน โดยได้รับค่าตอบแทนวิทยากรวันละ ๑๐๐ (หนึ่งร้อยบาทถ้วน) ฝึกเป็นเวลา ๕๘ วัน โดยใช้ทุนส่วนตัวและทางวัดช่วย ได้ขอสนับสนุนจากหน่วยงานราชการต่างๆ จัดเป็นกลุ่มแม่บ้าน ตั้งศูนย์ทอผ้าหมักวัดสว่างสุวรรณาราม เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๖

พระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้ทอผ้าไหม ผ้าฝ้าย อยู่ก่อนแล้ว การส่งเสริมอนุรักษ์ เผยแพร่ จึงดำเนินไปด้วยดี และได้รับการสนับสนุนจาก ฯพณฯ พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ท่านคุณหญิงพันธ์เครือ ยงใจยุทธ และนายพันวิฑูรย์ สังกัดดา นายอำเภอหนองบัว หน่วยงานราชการ อำเภอหนองบัวทุกส่วน ได้ร่วมสนับสนุนผ้าหมักจึงเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ต่อมาจึงได้ยกผ้าหมักเป็นผ้าประจำอำเภอหนองบัว ในคำขวัญที่ว่า พระธาตุประสิทธิ์ ร่มใจ ผ้าหมักไหมงามตา อาชีพปรีศนา พัฒนา หัตถกรรมไทย และสำคัญที่สุด ผ้าหมักนครพนมขึ้นนี้ ได้รับการสืบสานภูมิปัญญาของปู่ ย่า ตา ยาย ไว้จากการทอเป็นหมักฝ้าย และเป็นผ้าหมักไหม ซึ่งสวยงามมาก ได้รับความสำเร็จเป็นผ้าหมักไหมที่วัดธาตุประสิทธิ์ อำเภอหนองบัว กลุ่มแม่บ้านอำเภอต่างๆ ที่สนใจก็ได้มาฝึกหัดที่วัดสว่างสุวรรณารามบ้าง ที่วัดธาตุประสิทธิ์ อำเภอหนองบัว

ต่อมา พระมหาเพชร สุวิชาโน (พระราชสิริวัฒน์ รองเจ้าคณะจังหวัดนครพนม) ได้ย้ายไปดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดธาตุประสิทธิ์ เจ้าคณะอำเภอหนองบัว ที่อำเภอหนองบัว จังหวัดนครพนม ได้นำภูมิปัญญาการทอผ้าหมักไปเผยแพร่ด้วย และได้จัดตั้งศูนย์ทอผ้าหมักทอผ้าไหม และหัตถกรรมต่างๆ ภายในวัดธาตุประสิทธิ์ ประกอบกับประชาชนชาวหนองบัว เป็นกลุ่มศิลปอาชีพในสมเด็จพระ

แล้วก็นำไปเผยแพร่ต่อไป เป็นการสร้างรายได้เสริมให้แก่ครอบครัว และชุมชนเป็นอย่างดี หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผ้ามุกนครพนมผืนนี้ คงจะเป็นสมบัติของชาวนครพนมสืบต่อไป

ผ้าทอมือแห่งภูมิปัญญาของปู่ ย่า ตา ยาย ผืนนี้เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดนครพนมได้ทำนำทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จแปรพระราชฐาน ณ พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์

ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ทอผ้าไหมเฉลิมพระเกียรติ ผ้าไหมลายมุกพื้นสีฟ้า ดอกสีขาว ความยาว ๔๙ เมตร

ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ทอผ้าไหมเฉลิมพระเกียรติ ผ้าไหมลายมุกพื้นสีฟ้า ดอกสีเหลือง ความยาว ๕๐ เมตร ทอเป็น ๕ สีๆ ละ ๑๐ เมตร มีสีฟ้า สีม่วง สีน้ำเงิน สีแดง สีเขียว

ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ทอผ้าไหมเฉลิมพระเกียรติ “ผ้าไทย มรดกแม่ของแผ่นดิน ๗๒ พรรษา มหาราชินี” ผ้าไหมลายมุก พื้นสีแดง ดอกสีเหลือง ความยาว ๑๐ เมตร เพื่อนำไปถักทอร้อยต่อกับอีก ๗๕ จังหวัดของไทย ได้นำความภาคภูมิใจมาสู่กลุ่มทอผ้าวัดสว่างสุวรรณารามและกลุ่มทอผ้าวัดธาตุประสิทธิ์ อำเภอนาหว้า ที่ช่วยกันถักทอ

ประวัติจังหวัด

นครพนม

เมืองชายแดนริมฝั่งแม่น้ำโขง อดีตเคยเป็นศูนย์กลางของอาณาจักรศรีโคตรบูรณ อันรุ่งเรือง กระทั่งถึง พ.ศ. ๑๘๐๐ เจ้าศรีโคตรบูรณได้สร้างเมืองมรุกขนคร ขึ้นใหม่ได้เมืองท่าแขกบนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง ใน พ.ศ. ๒๐๕๗ สมัยพระเจ้านครหลวงพิชิตทศพิศ ราชธานีศรีโคตรบูรณ ได้เปลี่ยนชื่อเมืองใหม่กลายเป็น เมืองศรีโคตรบูรณ ตรงตามชื่ออาณาจักร เดิม จนถึง พ.ศ. ๒๒๘๐ พระธรรมราชา เจ้าเมืองศรีโคตรบูรณองค์สุดท้าย ได้ย้ายเมืองมาตั้ง บนฝั่งขวา (ฝั่งไทย) เยื้องเมืองเก่าไปทางเหนือแล้วขนานนามเมืองใหม่ว่า เมืองนคร จากนั้นมี การโยกย้ายชุมชนเมืองอีกหลายครั้ง พ.ศ. ๒๓๒๑ ในรัชกาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ได้ มีการย้ายเมืองมาตั้งที่บ้านหนองจันทร์ ห่างขึ้นไปทางเหนือ ๕๒ กิโลเมตร ในปี พ.ศ. ๒๓๓๓ รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ ๑ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เมืองนคร ก็ได้ขอขึ้นตรงต่อกรุงเทพมหานคร โดยพระองค์ทรงพระราชทานนามใหม่ขึ้นว่า นครพนม ซึ่งนครพนมนั้น มีข้อสันนิษฐานประการหนึ่งว่า เมืองนครเคยเป็นเมืองลูกหลวง มาก่อน และมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ จึงได้ใช้ชื่อว่า นคร ส่วนคำว่า พนม ก็มาจาก พระธาตุพนม ปูชนียสถานที่อยู่คู่บ้านคูเมืองมาช้านาน หรืออีกนัยหนึ่งคือ เดิมเมืองมรุกขนคร ตั้งอยู่ทางฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงในบริเวณที่มีภูเขาสลับซับซ้อน จึงนำคำว่า พนม ซึ่งแปลว่าภูเขา มาใช้ นครพนม จึงหมายความว่าถึง เมืองแห่งภูเขา นั่นเอง ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ สำนักงานสถิติ แห่งชาติ ได้ร่วมกับ กรมสุขภาพจิต โดยการสนับสนุนงบประมาณของ UN ทำการสำรวจข้อมูล ความสุขของคนไทยต่อเนื่อง ๕ ปี พบว่า คะแนนความสุขของคนไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องซ้ำๆ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ คะแนนความสุขของคนไทย เฉลี่ย ๓๓.๕๙ โดยจังหวัดที่มีความสุขมากที่สุด เป็นอันดับ ๑ ได้แก่ จังหวัดนครพนม ๓๖.๗๐ คะแนน

พระธาตุ ประจำวันเกิด (๘ พระธาตุ)

❖ พระธาตุพนม อำเภอธาตุพนม (วันอาทิตย์)

เป็นปูชนียสถานที่สำคัญของจังหวัดนครพนม มีพระธาตุบริวารอยู่รายรอบรวม ๗ องค์ การไหว้พระธาตุถือเป็นหนึ่งในร้อยแปด มงคลชีวิต ซึ่งเปรียบเสมือนการได้ไหว้พระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยเฉพาะองค์พระธาตุพนม ที่ได้บรรจุพระอัฐิธาตุของพระสัมมาพุทธเจ้า ตามตำนานสร้างราว พ.ศ. ๘ ลักษณะของสถาปัตยกรรมมีแหล่งที่มาจากที่เดียวกันกับปราสาทขอม ได้มีการบูรณะหลายครั้ง เคยทรุดลงทั้งองค์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๘ และได้รับการบูรณะใหม่ตามแบบเดิม เป็นเจดีย์ทรงสี่เหลี่ยมสูง ๕๓.๖๐ เมตร ตั้งอยู่บนฐานสี่เหลี่ยมกว้างด้านละ ๑๒.๓๓ เมตร บนยอดพระธาตุเป็นฉัตรทองคำมีน้ำหนักถึง ๑๑๐ กิโลกรัม ซึ่งเป็นพระธาตุประจำวันเกิดวันอาทิตย์ และเป็นพระธาตุประจำปีเกิดของคนปววก เชื่อกันว่า ผู้ที่ไปนมัสการจะได้รับอานิสงส์ มีบุญบารมีมาก และมีคนให้ความเคารพนับถือ

❖ พระธาตุเรณู อำเภอเรณูนคร (วันจันทร์)

สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๑ เป็นพระธาตุคู่มือเมืองของชาวเรณูนคร องค์พระธาตุมีลักษณะสวยงาม จำลองมาจากพระธาตุพนม (องค์เดิม) แต่มีขนาดเล็กกว่า สูง ๓๕ เมตร ตั้งอยู่บนฐานสี่เหลี่ยม กว้างด้านละ ๘.๓๗ เมตร ภายในบรรจุพระไตรปิฎก พระพุทธรูปทองคำ พระพุทธรูปเงินของมีค่าต่างๆ และเครื่องกุธภัณฑ์ของพระยาและเจ้าเมือง และเป็นพระธาตุประจำวันเกิดของผู้ที่เกิดวันจันทร์ เชื่อกันว่า ผู้ที่ได้มานมัสการ จะได้รับอานิสงส์ส่งผลให้มีวรรณะงดงามผุดผ่องดังแสงจันทร์

❖ พระธาตุศรีคุณ อำเภอนาแก (วันอังคาร)

ถูกค้นพบเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๓๔๐ และได้รับการบูรณะครั้งใหญ่เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๖ – ๒๔๙๐ มีลักษณะคล้ายพระธาตุพนมต่างกันที่ชั้น ๑ มี ๒ ตอนเป็นรูปสี่เหลี่ยมประดับลวดลายปูนปั้น และชั้นที่ ๒ สั้นกว่าพระธาตุพนม ภายในบรรจุพระอรหันต์สารีริกธาตุของ พระโมคคัลลานะ พระสารีบุตร พระสังกัจจายนะ และเป็นพระธาตุประจำวันเกิดของผู้ที่เกิดวันอังคาร เชื่อกันว่า ผู้ที่ได้มานมัสการพระธาตุแห่งนี้ จะได้รับอานิสงส์ให้มีศักดิ์ศรีทวีคูณ

❖ พระธาตุมหาชัย อำเภอปลาปาก (วันพุธกลางวัน)

สร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๕ มีลักษณะองค์พระธาตุ เป็นรูปแปดเหลี่ยมสูง ๔๐ เมตร ภายในบรรจุพระบรมสารีริกธาตุและพระอรหันต์สารีริกธาตุ ของพระอัญญาโกณฑิยาธิษฐาน พระสารีบุตร และพระอนุรุทธ บริเวณใกล้เคียงยังมีพระพุทธรูป สลักจากไม้ต้นสะเดา หวานใหญ่ที่สุดในประเทศไทย และภาพเขียนฝาผนังอุโบสถแสดงพุทธประวัติ มีลวดลายศิลปะที่งดงาม หาดูยากยิ่งในภาคอีสานและเป็นพระธาตุประจำวันเกิดของผู้ที่เกิดวันพุธ ตอนกลางวัน เชื่อกันว่า ผู้ที่มานมัสการจะได้รับอานิสงส์ประสบแต่ชัยชนะในชีวิต

❖ พระธาตุมรุกขนคร อำเภอธาตุพนม (วันพุธตอนกลางคืน)

สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๖ พระมหาธาตุเจดีย์ สูง ๕๐.๙ เมตร ฐานกว้างด้านละ ๒๐ เมตร เป็นพระธาตุบริวารของพระธาตุพนมองค์ที่อายุน้อยที่สุดในบรรดาพระธาตุบริวารทั้งเจ็ดองค์ วัดมรุกขนครที่ประดิษฐานพระธาตุองค์นี้มีอายุเกือบสามร้อยปีมาแล้ว สร้างโดยพระบรมราชาเจ้าแก้วกาน เจ้าเมืองมรุกขนคร วัดนี้เป็นวัดประจำเมืองที่มีความเจริญมากต่อมาจึงร้างไป ซากเดิมตั้งอยู่ที่โรงเรียนดอนนางหงส์สงเคราะห์ ตรงข้ามที่ตั้งวัดเดิมในปัจจุบัน กั้นด้วยห้วยบังฮาก ซึ่งเป็นห้วยที่ไหลมาจากแม่น้ำโขง หลังจากนั้นจึงได้ย้ายไปตั้งที่บ้านโพธิ์ (บริเวณที่เป็นตัวเมืองนครพนมในปัจจุบัน) เป็นพระธาตุประจำวันเกิดวันพุธ ตอนกลางคืน เชื่อกันว่า ผู้ที่มานมัสการ จะได้รับอานิสงส์ความทุกข์ด้วยโรคภัยจะคลี่คลายไป

พระธาตุประสิทธิ์ อำเภอนาหว้า

❖ (วันพุทฺหัสบดี)

เดิมเป็นเจดีย์โบราณ ไม่ปรากฏหลักฐานว่าสร้างเมื่อใดจนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๖ ได้มีการบูรณะซ่อมแซมครั้งใหญ่ โดยจำลองรูปทรงมาจากพระธาตุพนม ลักษณะรูปทรงสี่เหลี่ยม วัดโดยรอบฐานได้ ๒๐.๘๐ เมตร สูง ๒๘.๕๒ เมตร ภายในบรรจุพระบรมสารีริกธาตุและพระอรหันต์สารีริกธาตุรวม ๗ องค์ พระพุทธรูปเก่าแก่ ดินจากสังเวชนียสถานในประเทศอินเดีย ๔ แห่ง และพระพุทธรูปจำลองที่อัญเชิญมาจากกรุงเทพฯ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๐ และเป็นพระธาตุประจำวันเกิดของคนวันพุทฺหัสบดี เชื่อว่า ผู้ได้นมัสการพระธาตุแห่งนี้ จะได้รับอานิสงส์ส่งผลให้สัมฤทธิ์ผลในการปฏิบัติงาน

พระธาตุท่าอุเทน อำเภوتاอุเทน

❖ (วันศุกร์)

เป็นเจดีย์ก่ออิฐถือปูนสี่เหลี่ยม จำลองมาจากพระธาตุพนม แต่มีขนาดเล็ก มีความสูงจากพื้นดินถึงยอด ๓๓ วา ฐานกว้างด้านละ ๖ วา ๓ ศอก ภายในบรรจุพระพุทธรูปสารีริกธาตุซึ่งอัญเชิญมาจากเมืองเมียนมาร์ ประเทศพม่า และเป็นพระธาตุประจำวันเกิดของผู้ที่เกิดวันศุกร์ เชื่อกันว่า ผู้ที่มานมัสการพระธาตุแห่งนี้ จะได้รับอานิสงส์ให้ชีวิตมีความรุ่งโรจน์เปรียบเสมือนพระอาทิตย์ขึ้นยามรุ่งอรุณ

พระธาตุนคร อำเภอมืองนครพนม

❖ (วันเสาร์)

พระธาตุนคร มีลักษณะสี่เหลี่ยมจัตุรัส กว้างด้านละ ๕.๘๕ เมตร สูง ๒๔ เมตร ก่อสร้างเสร็จในวันเดือนเพ็ญของปี พ.ศ. ๒๔๖๕ มีรูปแบบตามพระธาตุพนม องค์เดิมภายในบรรจุพระอรหันต์สารีริกธาตุ พร้อมกับองค์พระพุทธรูปทองคำและของมีค่าต่างๆ จากประชาชน ผู้มีจิตศรัทธาถวายบรรจุเอาไว้ในองค์พระธาตุ และเป็นพระธาตุประจำวันเกิดของผู้เกิดวันเสาร์ เชื่อกันว่า ผู้มานมัสการจะได้รับอานิสงส์เสริมบุญบารมี และมีอำนาจวาสนาเป็นเจ้าคนนายคน

ชนเผ่าไทย จังหวัดนครพนม

๑. ชนเผ่าไทยญ้อ (ญ้อ)

ถิ่นฐานเดิมของไทยญ้อ อยู่ที่เมืองหงสา แขวงไชยบุรี ของประเทศลาว หรือจังหวัดล้านช้างของไทยสมัยหนึ่ง ไทยญ้อส่วนใหญ่ได้อพยพ มาตั้งถิ่นฐานใหม่ที่ไชยบุรี ปากน้ำสงครามริมฝั่งแม่น้ำโขง (ตำบลไชยบุรี อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนมในปัจจุบัน) ในสมัยรัชกาลที่ ๑ เมื่อ พ.ศ. ๒๓๕๑ ต่อมาเมื่อเกิดกบฏเจ้าอนุวงศ์เวียงจันทน์ในสมัย รัชกาลที่ ๓ (พ.ศ. ๒๓๖๙) พวกไทยญ้อที่เมืองไชยบุรีได้ถูกกองทัพเจ้าอนุวงศ์กวาดต้อนไปแล้วให้ไปตั้งเมืองอยู่ ณ เมืองปุงลิ่ง ฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง (อยู่ในเขตแขวงคำม่วนประเทศลาว) อยู่ระยะหนึ่ง ต่อมาได้กลับมาตั้งเมืองขึ้นใหม่ที่ทางฝั่งขวาแม่น้ำโขงตั้งเป็นเมืองท่าอุเทน เมื่อ พ.ศ. ๒๓๗๓ คือ บริเวณท่าอุเทน จังหวัดนครพนมในปัจจุบัน วิถีชีวิต

ของชาวไทยญ้อ ลักษณะนิสัยใจคอของไทยญ้อส่วนมากที่สุดคือ ซื่อสัตย์ สุจริต รักสงบ มีความสามัคคี ไม่ว่าจะทำอะไร เช่น การทำบุญ การปลูกบ้าน ทำนาหรือไถ่ไร่กัน (นาวาน คือ การลงแขกทำนา ทำงาน)

๒. ชนเผ่าผู้ไทย

ชาวผู้ไทยเป็นชาวจังหวัดนครพนมเผ่าหนึ่ง ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเรณูนคร อำเภอนาแก อำเภอธาตุพนม อำเภอนาหว้า เดิมตั้งถิ่นฐานในแคว้นสิบสองจุไทย แคว้นสิบสองปันนา ชาวผู้ไทยได้อพยพจากฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขงเข้ามาอยู่ในประเทศไทย ในปี พ.ศ. ๒๓๖๙ ซึ่งตรงกับสมัยรัชกาลที่ ๓ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

ตามตำนานของชาวผู้ไทยเรณูนคร กล่าวไว้ในพงศาวดารล้านช้าง ว่าที่เมืองน้ำน้อยอ้อยหนูหรือแถน มีปู่เจ้ากลางเซิง ขุนเค็ก ขุนนางปกครองชาวผู้ไทย เมื่อเกิดทุกภิกขภัย พญาภาหัวหน้าผู้ไทยคนหนึ่งได้เกิดขัดแย้งกับเจ้าเมือง จึงชักชวนผู้ไทยจำนวนหนึ่งมาอยู่ที่เมืองวังอ่างคำ แขวงสุวรรณเขตปัจจุบัน ที่เมืองแห่งนี้มีชาวข่าอาศัยอยู่ก่อนแล้ว

จึงเกิดพิพาทกันขึ้น ต่อมาผู้ไทยถูกชาวข่า และจีนฮ่อ บุกรุกทำลายเผาบ้านเรือน และจับเอาพญาเตโชหัวหน้าชาวผู้ไทยไปเมืองจีน พญาเตโชได้ส่งลูกหลานว่า อย่าอยู่เมืองวังเลย ให้อพยพไปอยู่ฝั่งขวาของแม่น้ำโขงเสียเถิด

ชาวผู้ไทยโดยการนำมาของท้าวเพชร ท้าวสาย จึงพาชาวผู้ไทยจากเมืองวัง เข้ามาอยู่ฝั่งขวาของ แม่น้ำโขง โดยการต่อเรือและแพล่องมาตามแม่น้ำโขง ข้ามมาขึ้นฝั่งที่บ้านพระกลางท่า เขตอำเภอธาตุพนม พระภิกษุทา เจ้าสำนักธาตุพนมเวลานั้น ได้แนะนำให้ไปตั้งบ้านเรือนที่ดงหวายสายบ่อแก ชาวผู้ไทยจึงอพยพกันต่อไปและตั้งบ้านเรือนขึ้นใหม่ให้ชื่อว่า เมืองเว รัชกาลที่ ๓ จึงโปรดเกล้าฯ ตั้งให้ท้าวสายเป็นพระแก้วโกมลเจ้าเมืองคนแรกและยกเป็นเมืองเรณูนครขึ้นกับเมืองนครพนม ปัจจุบันคือ อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม

๓. เผ่าไทยกะเลิง

กะเลิงเป็นชาวกุุ่มน้อยที่เป็นชาติพันธุ์ ทางภาษากลุ่มหนึ่ง เช่นเดียวกับชนกลุ่มน้อย โส้ แสก ผู้ไทยและเวียดนาม ซึ่งมีอยู่ในพื้นที่จังหวัดนครพนม กะเลิงมีถิ่นฐานเดิมอยู่ทางฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง ชนกลุ่มกะเลิงได้อพยพมาตั้งแหล่งอยู่ในประเทศไทยเมื่อประมาณ ๑๐๐ ปีเศษ ตั้งแต่มีการปราบเจ้าอนุวงศ์ในรัชกาลที่ ๓ และมีการอพยพครั้งใหญ่ ในสมัยรัชกาลที่ ๕ เมื่อเกิดศึกกบฏฮ่อ ในปี พ.ศ. ๒๔๑๖ ปัจจุบันมีชนกลุ่มชาติพันธุ์กะเลิงในประเทศไทย ที่จังหวัด นครพนม สกลนคร กาฬสินธุ์ มุกดาหาร มีถิ่นฐานอยู่ในเขตอำเภอเมืองนครพนม อำเภอท่าอุเทน อำเภอนาแก อำเภอธาตุพนม อำเภอเรณู อำเภอปลาปาก วิธีการดำเนินชีวิตของชาวกะเลิง เหมือนกับชาวอีสานทั่วไป คือ ยึดถือฮีดลิสสอง ครองลิสสี่ เป็นหลักในการดำเนินชีวิต และมีคติความเชื่อถือในเรื่องผี นับถือผีมหัศจรรย์หลักบ้าน วิญญาณบรรพบุรุษ ผีตาแหก ผีป่า ผีเขา ประเพณีที่ชาวกะเลิง บ้านกรูคู จัดทำเป็นงานบุญยิ่งใหญ่ คือ บุญแวงส (เทศน์มหาชาติ) ซึ่ง ๓ ปี จะจัดให้มีขึ้นครั้งหนึ่ง นอกจากนี้ ก็มีประเพณีเลี้ยงผี ซึ่งจัดเป็นประจำทุกปี

๔. เผ่าไทแสก

เป็นชนกลุ่มน้อยภาคอีสานเผ่าหนึ่งในจำนวนหลายๆ เผ่าที่มีอยู่ในประเทศไทย เดิมชาวแสกมีภูมิลำเนาอยู่ที่เมืองรอง ขึ้นกับกรุงเว้ อยู่ทางตอนกลางของประเทศเวียดนามและจีนชนเผ่าแสกเป็นชนเผ่าที่มีความอดุสหาหะบากบั่น ยึดมั่นในความสามัคคี เมื่อเห็นภูมิลำเนาเดิมไม่เหมาะสม จึงได้รวมสมัครพรรคพวกอพยพหาที่อยู่ใหม่ โดยอพยพลงมาจากลำน้ำโขงแล้วมาตั้งถิ่นฐานชั่วคราวอยู่ระหว่างประเทศเวียดนามกับประเทศลาว โดยมี ท้าว กายชู และ ท้าวกายชา เป็นหัวหน้าในการอพยพ

ต่อมาในสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททองแห่งกรุงศรีอยุธยาจักรีของไทย ชาวแสก ได้อพยพข้ามแม่น้ำโขงมาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ป่าหยาโศก การอพยพของชาวแสกแต่ละครั้งนั้น ไม่ได้ถูกบังคับหรือถูกข่มเหงแต่อย่างใด เมื่อชาวแสกเห็นว่าบริเวณป่าหยาโศก เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรต่างๆ จึงได้อพยพกันมาประกอบอาชีพอยู่แห่งนี้อย่างเรื่อยมา จนถึงสมัยพระสุนทรเป็นเจ้าเมืองได้พิจารณาเห็นว่าชาวแสกมีความสามารถและความเข้มแข็ง สามารถปกครองตนเองได้จึงได้ยกฐานะของชาวแสกขึ้นเป็นเมืองโดยได้เปลี่ยนชื่อใหม่จากป่าหยาโศกเป็นเมืองอาจสามารถ หรือบ้านอาจสามารถ จนทุกวันนี้ ประเพณีและการแสดงสำคัญของแสกคือ แสกเต้นสาก

๕. เผ่าไทยใส หรือไทยกะโซ่

เป็นชาวไทยตระกูลเดียวกับพวกบรู หรือพวกไทยข่า นักมนุษยวิทยาถือว่าพวกไทยใสเป็นชาติพันธุ์ของมนุษย์ในกลุ่มมองโกเลียด มีภาษาชนบทธรรมเนียมประเพณีแตกต่างไปจากพวกไทยข่า แต่ภาษานั้นถือว่า อยู่ในตระกูลออสโตรเอเชียติดสาขามอญเขมรหรือตระกูล ซึ่งสถาบันวิจัยภาษาฯ ของมหาวิทยาลัยมหิดลได้รวบรวมไว้บทความเรื่องภาษาตระกูลไทย

พวกกะโซ่ซึ่งอพยพเข้ามาในสมัยรัชกาลที่ ๓ ได้ตั้งขึ้นเป็นเมืองหลายเมือง คือ เมืองรามราช เป็นชาวกะโซ่จากเมืองเชียงฮ่ม ในแขวงสุวรรณเขต ตั้งขึ้นเป็นเมืองรามราช ขึ้นกับเมืองนครพนม เมื่อ พ.ศ.๒๓๘๗ โปรดเกล้าฯ ตั้งให้ท้าวบัวแห่งเมืองเชียงฮ่ม เป็นเจ้าเมืองเป็นคนแรก ปัจจุบันเป็นพื้นที่

รามราช ตำบลพระทาย ตำบลท่าจำปา อำเภอท่าอุเทน ตำบล
โพธิ์สวรรค์ จังหวัดนครพนมเป็นหมู่บ้านชาวไทยโส้

นอกจากนั้นยังมีชาวไทยโส้ออยู่ในท้องที่อำเภอ
ปลาปาก จังหวัดนครพนมอีกหลายหมู่บ้าน เช่น ตำบลโคกสูง
และบ้านวังตามัว ในท้องที่อำเภอเมืองนครพนม ศิลปะ
วัฒนธรรมกะโส้ซึ่งรักษาไว้เป็นเอกลักษณ์ประจำเชื้อชาติ
ที่เด่นชัดก็คือ โส้ทั้งบั้ง หรือภาษากะโส้เรียกว่า สะลา เป็นพิธีการ
ในการบวงสรวงวิญญาณของบรรพบุรุษประจำปี หรือเรียกขวัญ
และรักษาคนป่วย กับพิธี ซางกระมุด ในงานศพ และพิธีเหยา
ในการเรียกขวัญ ภูมิปัญญาชาวบ้าน เหยาเพื่อรักษาโรคต่างๆ

๖. ไทยข่า

อาศัยในเขตอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ไทยข่า
เป็นชาวไทยอีกกลุ่มหนึ่ง ที่ยังพอมีหลงเหลือบ้างในพื้นที่จังหวัด
นครพนม แต่ไม่ปรากฏให้เห็นเป็นชุมชนชัดเจนจะมีเพียงครอบครัว
ที่แทรกอยู่ในชุมชนอยู่ในพื้นที่อำเภอนาแก ตามหมู่บ้านแถบ
เทือกเขาภูพาน ซึ่งเป็นรอยต่อกับอำเภอดงหลวง จังหวัด
มุกดาหาร อำเภอดงหลวง จะมีชาวข่าอาศัยอยู่มาก ในอดีต
จังหวัดมุกดาหารเป็นอีกอำเภอหนึ่งที่ขึ้นต่อจังหวัดนครพนม
รวมถึงอำเภอดงหลวงด้วย ปัจจุบันอำเภอมุกดาหารได้เลื่อน
เป็นจังหวัด และอำเภอดงหลวงก็ไปขึ้นเป็นสังกัดมุกดาหารด้วย
ชุมชนไทยข่าในจังหวัดนครพนม จึงไม่ปรากฏให้เห็นเด่นชัด
จึงมีเพียงกระจัดกระจายเป็นบางครอบครัวในชุมชนต่างๆ
ดังกล่าวมาแล้ว

ไทยข่ามีถิ่นดั้งเดิมอยู่แขวงสุวรรณเขตสาละวัน และ
อัตปือ ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และได้
อพยพเข้ามาอยู่ในพื้นที่ประเทศไทยตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๓
เป็นต้นมา นักมนุษยวิทยาถือว่า ชาวไทยข่าเป็นเผ่าดั้งเดิม
ในแถบกลุ่มแม่น้ำโขง สืบเชื้อสายมาจากขอมโบราณ ภายหลัง
ขอมเสื่อมอำนาจลง ภาษาของชาวไทยข่าเป็นภาษาในตระกูล
ออสโตรเอเชียติก ในสมัยมอญเขมร ชาวไทยข่ามิได้เรียก
ตัวเองว่าชาวไทยข่า แต่จะเรียกตัวเองว่าพวกบรู คำว่า ข่า
อาจมาจาก ข่าทาส ซึ่งสำเนียงอีสานจะออกเสียง ข่าทาส เนื่องจาก
ในสมัยรัชกาลที่ ๕ มีการจัดพวกบรูมาเป็นข้าทาสรับใช้กันมาก
จึงเรียกกันมาว่า ไทยข่า

๗. ชาวไทยอีสาน (ลาว)

ประวัติความเป็นไทยอีสาน เป็นประชากรกลุ่มใหญ่ พูดภาษาไทย-ลาว ภาษาอีสาน เป็นกลุ่มผู้นำทางด้านวัฒนธรรมภาคอีสาน เช่น ฮีต คอง ตำนาน อักษรศาสตร์ จาริตประเพณี นิยมตั้งหมู่บ้านเป็นกลุ่ม บนที่ดอน เรียกตามภาษาท้องถิ่น ว่า “โนน” ยึดทำเลการทำนาเป็นสิ่งสำคัญ อาศัยอยู่ทั่วไป เรื่องถิ่นเดิมของชาติพันธุ์ลาวมีแนวคิด ๒ อย่าง ซึ่งก็มีเหตุผลสนับสนุนพอๆ กันคือ

๑. ถิ่นเดิมของลาวอยู่ที่อีสานนี้เอง ไม่ได้อพยพมาจากไหน

๒. ถิ่นเดิมของลาวอยู่ที่อีสานและมีมาจากที่อื่นด้วย ได้มีการอพยพของพวกละว้า หรือข่าลงมาอยู่ในแดนสุวรรณภูมินับเป็นคนพวกแรกที่เข้ามา พอเข้ามาอยู่สุวรรณภูมิก็แบ่งเป็นอาณาจักรใหญ่ๆ

๓. อาณาจักร คือ อาณาจักรทวารวดี ซึ่งมีนครปฐมเป็นราชธานี มีอาณาเขตถึงเมืองละโว้ (ลพบุรี) อาณาจักรที่สองคือ โยนก เมืองหลวง ได้แก่ เมืองเงินยาง หรือเชียงแสน มีเขตแดนขึ้นไปถึงเมืองชะเลียงและเมืองเงิน อาณาจักรที่สามคือโคตรบูร ได้แก่ บรรดาชาวข่าที่มาสร้างอาณาจักรในลุ่มน้ำโขง มีเมืองหลวงอยู่ที่เมืองโคตรบูรณ ซึ่งอยู่ทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขง

๘. ชาวไทกวาน

ประวัติความเป็นมา ปัจจุบันอาศัยอยู่ในพื้นที่บ้านนาถ่อน ตำบลนาถ่อน อำเภอธาตุพนม ชาวไทกวานอพยพจากสิบสองจุไท ในช่วงพุทธศตวรรษที่ ๑๒ มีการอพยพครั้งสำคัญ ๒ กลุ่ม คือกลุ่มของขุนบรมมา ตั้งเมืองที่บ้านนาน้อยอ้อยหนูหรือเมืองแกลง ส่วนปู่แสนบางนางแสนก็ได้อพยพมาทางใต้และตั้งเมืองปุงลิ่ง เมืองวังคำอยู่ที่บริเวณเขื่อนหรือเข่งไฟอันที่ราบหุบระหว่างหุบเขาที่อุดมสมบูรณ์ ซึ่งชาวบ้านเรียกว่า “กวาน” คำว่ากวานในที่นี้หมายถึง ชาวไทพวนที่อพยพลงมาตั้งชุมชน เมื่อเวลาผ่านไปคำว่า “ไทพวน” จึงเพี้ยนมาเป็น “ไทกวาน”

วัฒนธรรมและความเชื่อ

ชนเผ่าไทกวนนับถือผีบรรพบุรุษ โดยในวันที่ ๒๕ ตุลาคม ของทุกปี จะมีพิธีการรำบวงสรวง ศาลปู่ตาแสง เพื่อ ปกป้องรักษาคนในชุมชน นอกจากนี้ยังมีวัฒนธรรมการฟ้อนรำ ไทกวน โดยเลียนแบบท่าจากสัตว์ป่า ได้แก่ ช้าง ช้างขึ้น ภู เล่น หาง กวาง โข่ว เขา เสือ ออก เหล่า เต่า ออก กล้วย ควาย ตั่ง ท่า ม้า ออก คี๊ด ระทึก กระติง เปลี่ ยว ชับ เคี้ยว ขบวน ลึง สิ่ง หัก ค่ำ ราม ใน ด้าน วัฒนธรรม ทาง ภาษา ภาษาพูด ของ ชน เผ่า ไท กวน มีความ คล้าย คลึง กับ ภาษา ผู้ ไทย จะ ใช้ สระ โอะ แทน สระ ออ เช่น

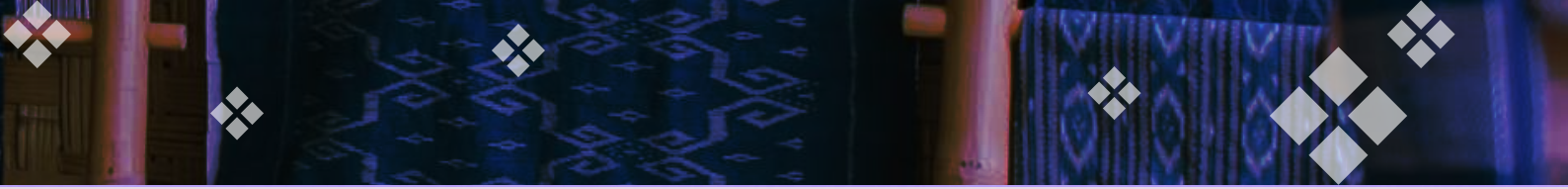
อีโพะ	หมายถึง	พ่อ
พรั่าเก๊ะ	หมายถึง	มิดโต้
เฮา, โต้	หมายถึง	เรา, ท่าน

๔. ชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดนครพนม

ชาวไทยเชื้อสายจีน ในจังหวัดนครพนม บรรพบุรุษ อพยพมาจากจังหวัดแต้จิ๋ว จากเมืองซัวเถา มณฑลกว่างตุง ทางตอนใต้ของประเทศจีน อพยพมาทางเรือ ผ่านมหาสมุทร แปซิฟิกเป็นแรมเดือน จึงเข้ามาอาศัยในประเทศไทย เมื่อ เข้ามาอยู่อาศัยก็จะแต่งงานกับผู้หญิงไทยกลายเป็นค่านิยม ในสมัยนั้น ทำให้การสืบเชื้อสายเป็นคนไทยเชื้อสายจีน สืบต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน มีการรวมกลุ่มพ่อค้าจีน ในจังหวัด นครพนม ตั้งเป็น “สมาคมพ่อค้าจีน” ความสัมพันธ์ระหว่างชาวไทย กับชาวจีนเป็นไปด้วยดีมาโดยตลอด เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๐ สมาคม พ่อค้าจีนได้เริ่มก่อตั้งสถานศึกษา ชื่อ “โรงเรียนตงเจี๋ย” ขึ้นเพื่อให้ ลูกหลานชาวจีนได้มีโอกาสเรียนรู้ภาษาจีนเพิ่มเติมจาก ภาษาไทยที่เป็นภาษาบังคับต้องเรียนรู้อยู่แล้วด้านวัฒนธรรม ชาวไทยเชื้อสายจีน จะได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมประเพณี บางอย่างมาจากบรรพบุรุษได้แก่ การประกอบพิธีดั้งเดิมตาม ความเชื่อ เช่น เทศกาลกินเจ จัดสมโภชเจ้าพ่อหมื่น เจ้าพ่อ คำแดง เจ้าพ่อสัมมาติ เจ้าพ่อสิบสอง เป็นต้น แต่ขณะเดียวกันก็ถูก หล่อหลอมจากวัฒนธรรมไทย ทำให้มีการผสมผสานสอง วัฒนธรรมได้อย่างกลมกลืน

๑๐. ชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม

ชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม จังหวัดนครพนมมีชาวเวียดนามอพยพเข้ามาพำนักมากพอสมควร เพราะจังหวัดนครพนมที่มีพรมแดนติดกับอินโดจีน มีกลุ่มชาวเวียดนามเข้ามาอาศัยอยู่กระจายในหลายๆ พื้นที่ที่มีการอพยพเข้ามา ดังนี้

ยุคที่ ๑ ชาวเวียดนามนับถือศาสนาคริสต์ เข้ามาปลายศตวรรษที่ ๑๘ ส่วนมากจะอยู่ในบ้านหนองแสง กลุ่มนี้มาจากภาคกลางประเทศเวียดนาม ได้แก่ จังหวัดฮาติง (HA Tinh) และเงอัน (Nghe An)

ยุคที่ ๒ ช่วงปลายศตวรรษที่ ๑๙ และต้นศตวรรษที่ ๒๐ การต่อต้านฝรั่งเศสในประเทศเวียดนามทวีความรุนแรงมากขึ้น ขบวนการรักชาติได้เกิดขึ้นหลายขบวนการในช่วงเวลานั้น

ยุคที่ ๓ ปี ค.ศ. ๑๙๕๖ หลังสงครามโลกที่ ๒ ชาวเวียดนามจำนวนมากต้องอพยพหนีภัยสงคราม มาตั้งหลักแหล่งในประเทศไทย ทางการไทยเรียกว่า พวกญวนอพยพ ส่วนมากอาศัยอยู่ในตัวเมือง จังหวัดนครพนม บางส่วนก็อาศัยอยู่บ้านดอนโม่ บ้านหนองแสง บ้านนาจอก และบริเวณหลังวัดศรีเทพ ชาวเวียดนามกลุ่มนี้ส่วนมากมาจากภาคเหนือ ประเทศเวียดนาม ได้แก่ จังหวัดนามดิ่ง (Nam dinh) จังหวัดนิงบิ่ง (Ning binh) จังหวัดเซินเตีย (Son tay) และบางส่วนมาจากภาคกลางประเทศเวียดนาม และปัจจุบัน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ชาวเวียดนามอาศัยอยู่ในจังหวัดนครพนม ประมาณ ๑,๔๐๐ คน ครัวเรือนมีประชากรจำนวน ๘,๐๐๐ คน ท่านประธานโฮจิมินห์ ได้เข้าพำนักที่จังหวัดนครพนม ในกลางปี ค.ศ. ๑๙๒๘ ได้พักอาศัยอยู่หลายพื้นที่ พักอาศัยนานที่สุดก็คือ บ้านนาจอก หรือบ้านใหม่ (Ban May) ซึ่งปัจจุบันเป็นหมู่บ้านมิตรภาพ ไทย-เวียดนาม มีพิพิธภัณฑ์และอนุสรณ์สถานเกี่ยวกับท่านประธานโฮจิมินห์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นิยมสำหรับชาวเวียดนามที่เดินทางมาในจังหวัดนครพนม และในประเทศไทย

แหล่งท่องเที่ยว จังหวัดนครพนม

❖ พระธาตุพนม

ตามตำนานพระธาตุพนม ในอุรังคินทานกล่าวว่า สมัยหนึ่งในปัจฉิมโพธิกาล พระพุทธเจ้า พร้อมทั้งพระอานนท์ ได้เสด็จมาทางทิศตะวันออก โดยทางอากาศ ได้พยากรณ์ไว้ว่า ในอนาคตจะเกิดบ้านเมืองใหญ่เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธศาสนา แล้วเสด็จมาที่เวินพระบาทปลา ซึ่งอยู่เหนือเมืองนครพนมปัจจุบัน ได้ทรงพยากรณ์ที่ตั้งเมืองมรุกขนคร (นครพนม) และได้ประทับพักแรมที่ภูกำพร้าว้าหนึ่งคืน พญาอินทรีได้เสด็จมาเฝ้า และทูลถามพระพุทธองค์ถึงเหตุที่มาประทับที่ภูกำพร้าว้า พระพุทธองค์ได้ตรัสว่าเป็นประเพณีของพระพุทธเจ้าทั้ง ๓ พระองค์ในภัททกัลป์ที่นิพพานไปแล้ว บรรดาสาวกก็จะนำเอาพระบรมสารีริกธาตุมาบรรจุไว้ ณ ที่นี้เช่นกัน

เมื่อพระพุทธองค์เสด็จปรินิพพานแล้ว มัลลกะศตริย์ทั้งหลายได้ถวายพระเพลิงพระสรีระ แต่ไม่สำเร็จ จนเมื่อพระมหากัสสปะมาถึงได้อธิษฐานว่า พระธาตุองค์ใดที่จะอัญเชิญไปประดิษฐานที่ภูกำพร้าว้า ขอพระธาตุนั้นเสด็จมาอยู่บนฝ่ามือ ดังนั้นแล้ว พระอัฐธาตุก็เสด็จมาอยู่บนฝ่ามือขวาของพระมหากัสสปะ พระมหากัสสปะ พร้อมด้วยพระอรหันต์ ๕๐๐ องค์ ก็ได้อัญเชิญพระอัฐธาตุมาทางอากาศ ได้อัญเชิญพระอัฐธาตุเข้าบรรจุ ณ วัดพระธาตุพนมในปัจจุบัน เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๕ วัดพระธาตุพนมได้รับการยกฐานะเป็นพระอารามหลวง ชั้นเอกชนิดวรมหาวิหาร พระธาตุพนมได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์มาตามลำดับ การบูรณะครั้งแรกและครั้งที่สอง ไม่ได้บันทึกปีที่บูรณะไว้ การบูรณะครั้งที่สามเมื่อปี พ.ศ. ๒๑๕๗

วันที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ เวลา ๑๙.๓๘ น. ด้วยเหตุที่มีฝนตก พายุพัดแรงติดต่อมาหลายวันและความเก่าแก่ขององค์พระธาตุ พระธาตุพนมจึงได้ล้มทลายลงมาทั้งองค์ ประชาชนทั้งประเทศได้บริจาคทุนทรัพย์และรัฐบาลได้ก่อสร้างองค์พระธาตุขึ้นใหม่ตามแบบเดิม การก่อสร้างนี้เสร็จสิ้นเมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๒๒ นอกจากจะบรรจุพระบรมสารีริกธาตุในองค์พระธาตุดั้งเดิมแล้วยังมีของมีค่ามากมายนับหมื่นชิ้นบรรจุและประดับไว้ในองค์พระธาตุด้วย โดยเฉพาะฉัตรทองคำบนยอดพระธาตุ ซึ่งมีน้ำหนักมากถึง ๑๑๐ กิโลกรัม เป็นวัดพระธาตุประจำปีเกิด ปีวอก และเป็นวัดพระธาตุประจำวันเกิดวันอาทิตย์

❖ พญาศรีสัตตนาคราช

จากความเชื่อในเรื่อง “พญานาค” สำหรับชาวพุทธแล้ว ถือเป็นเรื่องที่ถูกเล่าขานกันมานานทั้งในพุทธประวัติก็ดี ตลอดจนเรื่องราวจากบรรดาเกจิอาจารย์หลายรูปก็ดี จึงไม่น่าแปลกใจถ้าจะกล่าวว่า “พญานาค” ถือเป็นส่วนหนึ่งสำหรับชีวิตของคนไทยและอีกหลาย ๆ กรณีที่เกิดขึ้นจากความเชื่อความศรัทธา จากความเชื่อและความศรัทธาของทั้งพี่น้องชาวไทยและชาวลาวเกี่ยวกับองค์พญานาคที่คอยดูแลปกป้องรักษาผู้คนในแถบลุ่มน้ำโขงและองค์พระธาตุพนม กล่าวคือ ทั้งฝั่งไทยและฝั่งลาวต่างมี กษัตริย์แห่งนาคราช หรือ นาคาธิบดี แยกปกครองดูแล ฝั่งลาว คือ พญาศรีสัตตนาคราช (นาคาธิบดีสีสัตตนาคบาตล) ซึ่งเชื่อว่าเป็นกษัตริย์แห่งพญานาคฝั่งลาว เป็นพญานาคเจ็ดเศียร ฝั่งไทย คือ พญาศรีสุทโธนาคราช (นาคาธิบดีสีสุทโธ) เป็นกษัตริย์พญานาคฝั่งไทย เป็นพญานาคหนึ่งเศียร พญาศรีสุทโธ ท่านชอบจำศีลบำเพ็ญเพียร และปฏิบัติธรรม มีนิสัยอ่อนโยนมีเมตตา ไม่ชอบการต่อสู้ ชอบมาปฏิบัติธรรมที่พระธาตุพนม โดยมอบหมายให้เหล่าพญานาค ๖ อำมาตย์ดูแลแทน ในระหว่างที่หลบมาจำศีลภาวนา และทางจังหวัดนครพนม จึงออกแบบและก่อสร้าง “องค์พญาศรีสัตตนาคราช” โดยการวางแผนออกแบบก่อสร้างนานเกือบ ๕ ปี เพื่อเป็นนิมิตหมายอันดีในการสร้างสัญลักษณ์เมืองขึ้น และได้ทำการประกอบพิธีอัญเชิญองค์พญาศรีสัตตนาคราชขึ้นประดิษฐาน ท่ามกลางประชาชนชาวไทยและลาวตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง และ พระเกจิอาจารย์ชื่อดัง จังหวัดนครพนม และพระสงฆ์จากวัดใกล้เคียงมาร่วมในพิธี โดยทางจังหวัดได้ทำพิธีสมโภชใหญ่ พุทธาภิเษก รวม ๙ วัน ๙ คืน ระหว่างวันที่ ๙-๑๘ กันยายน ๒๕๕๙ ที่ผ่านมามีเป็นพิธีศักดิ์สิทธิ์ที่ยิ่งใหญ่ จะมีสาวงามจาก ๗ ชนเผ่าของแต่ละอำเภอกว่า ๔๐๐ คนมารำวงสรวงตลอด ๙ วัน ๙ คืนอีกด้วย ภายใต้ความเชื่อเกี่ยวกับ “องค์พญาศรีสัตตนาคราช” ซึ่งเป็นแลนด์มาร์คแห่งใหม่ของ จังหวัดนครพนมอย่างที่เราทราบกันว่าพี่น้องชาวไทยและชาวลาว ล้วนมีความเชื่อผูกพันอยู่กับองค์พญานาค พอๆ กับความผูกพันในลำนน้ำโขง รุ่งปยุ่ลั่นศรัทธาในความศักดิ์สิทธิ์ของพญานาคในฐานะที่เป็นผู้ดูแล

ปกป้องรักษาแถบลุ่มน้ำโขง รักษาพุทธศาสนา รวมถึงองค์พระธาตุพนม ซึ่งเป็นองค์พญานาคทองเหลืองที่ใหญ่ที่สุดของภาคอีสาน แน่นอนว่าจากประติมากรรมที่สูงค่า ผนวกกับความเชื่อความศรัทธาที่มีต่อองค์พระศรีสัตนาคราช ย่อมส่งผลให้จังหวัดนครพนม ดินแดนแห่งลุ่มน้ำโขงกลายเป็นแลนด์มาร์คสำคัญที่สร้างคุณค่าต่อเศรษฐกิจของจังหวัดอย่างไม่อาจปฏิเสธ ณ บริเวณที่ประดิษฐานองค์พญานาคลานศรีสัตนาคราช ริมฝั่งแม่น้ำโขงหน้าสำนักงานป่าไม้ ถนนสุนทรวิจิตร ในเขตเทศบาลเมืองนครพนม แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดนครพนม ศูนย์กลางท่องเที่ยวในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง องค์พระศรีสัตนาคราชหล่อด้วยทองเหลือง มีน้ำหนักรวม ๙,๐๐๐ กก. เป็นรูปพญานาคขดหาง ๗ เศียร ประดิษฐานบนแท่นฐานแปดเหลี่ยม กว้าง ๖ เมตร ความสูงทั้งหมดรวมฐาน ๑๕ เมตร สามารถพ่นน้ำได้ วัดอุปประสงค์การก่อสร้างครั้งนี้เพื่อเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี และความเชื่อเกี่ยวต่อเรื่องพญานาคของชาวไทย และชาวลาวที่อาศัยอยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขง อีกทั้งยังต้องการยกระดับแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดนครพนม เพื่อรองรับการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ซึ่งสถานที่แห่งนี้จะกลายเป็นแลนด์มาร์คแห่งใหม่อีกจุดหนึ่งของภูมิภาคนี้ ซึ่งล่าสุดในการส่งท้ายปี ๒๕๕๙ ของ จังหวัดนครพนม สุดคึกคัก ผู้คนแห่กราบขอพรพระศรีสัตนาคราชแน่น นักท่องเที่ยวทั้งคนไทยและต่างประเทศพากันหลั่งไหลมาพักผ่อนในวันหยุดยาว ประชาชนในพื้นที่ทำบุญตักบาตรพระ จากนั้นก็ไปกราบไหว้บูชาพญานาคศรีสัตนาคราช ขอพรรับโชคกันอย่างคึกคัก และสถานที่แห่งนี้ ยังเป็นการแสดงถึงอำนาจและการกระจายความเจริญรุ่งเรืองไปสู่นานาชาติ โดยจะตั้งเด่นเป็นสง่าท่ามกลางทิวทัศน์อันงดงามริมแม่น้ำโขง และที่สำคัญขององค์พระศรีสัตนาคราชองค์นี้ จะไม่มีที่ใดเหมือนเพราะมีสร้อยสังวาลคล้องคอเหมือนกับลวดลายที่ขุมประตู่ขององค์พระธาตุพนม เพื่อแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของจังหวัดที่สืบสานต่อเนื่องมายาวนาน

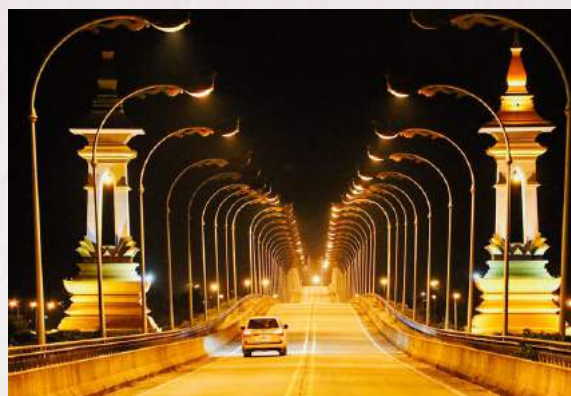

❖ สะพานมิตรภาพ ๓ ระหว่างไทย-ลาว

เป็นสะพานที่เชื่อมต่อระหว่างประเทศไทย (นครพนม) กับประเทศลาว (คำม่วน) พื้นที่ฝั่งไทย ที่บ้านห้อม ตำบลอาจสามารถ อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ฝั่งลาว อยู่ที่บ้านเวินใต้ เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน ควบคุมการก่อสร้างโดยสำนักก่อสร้างสะพาน กรมทางหลวงและบริษัทอิตาเลียนไทย จำกัด เป็นผู้รับจ้างก่อสร้าง ใช้งบประมาณก่อสร้างจากรัฐบาลไทยทั้งสิ้น ๑.๗๒๓ ล้านบาท มีระยะเวลาก่อสร้างรวม ๙๐๐ วัน เป็นเส้นทางการคมนาคมขนส่งด้านการค้า และการท่องเที่ยว เชื่อมโยงจากประเทศไทย ประเทศลาว ประเทศเวียดนาม และตอนใต้ฝั่งตะวันออกของประเทศจีน ซึ่งมีความยาว ๗๘๐ เมตร มีช่องลอดกว้าง ๖๐ เมตร สูง ๑๐ เมตร ๒ ช่อง ความกว้างสะพาน ๑๓ เมตร และมีช่องจราจร ๒ ช่อง

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จเป็นองค์ประธานในพิธี วางศิลาฤกษ์ สะพานมิตรภาพ ไทย-ลาว แห่งที่ ๓ (นครพนม- คำม่วน) วันศุกร์ที่ ๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ณ มณฑลพิธี บ้านห้อม ตำบลอาจสามารถ อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม และเสด็จทรงเป็นประธานพิธีเปิดอย่างเป็นทางการร่วมกับสหยาบุนยัง วอละจิต รองประธานประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ (๑๑-๑๑-๒๐๑๑) เวลา ๑๑.๑๑ น.

สะพานแห่งนี้ถือเป็นเส้นทางเศรษฐกิจที่สำคัญแห่งใหม่ของภาคอีสาน นอกจากนี้ยังทำให้การท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนมคึกคักขึ้นมาด้วย เพราะนักท่องเที่ยวสามารถข้ามไปเที่ยวยังประเทศเพื่อนบ้านได้สะดวกสบายมากขึ้น

“กันเกรา” ต้นไม้ทรงปลูก

กันเกรา (ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Fagraea fragrans*) เป็นต้นไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงใหญ่ ขึ้นโดยทั่วไปในทุกภาคของประเทศไทยในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนมิถุนายนจะออกดอกเป็น ช่อสีเหลือง มีกลิ่นหอมจรจาย ต้นกันเกราที่มีชื่อเรียกอื่นว่า มันปลา ตำเนา มะซูไม้ต้น

กันเกราที่มีชื่อเรียกต่างกันไปคือ ภาคกลางเรียก กันเกรา ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือเรียก มันปลา ส่วนภาคใต้ เรียก ตำแสง หรือตำเสา ซึ่งถึงเป็นไม้มงคลชนิดหนึ่ง อันมีชื่อเป็นมงคลและมีคุณสมบัติที่ดีในการใช้ประโยชน์ คือชื่อกันเกรา หมายถึง กันสิ่งชั่วร้ายทั้งหลายไม่ให้นำมาทำอันตรายใดๆ ชื่อตำเสา คือ เป็นมงคลแก่เสาบ้านไม้ให้ปลวก มอด แมลงต่างๆ เจาะกิน ชื่อมันปลา น่าจะเป็นลักษณะของดอกที่เหมือนกับไขมันของปลาเมื่อลอยน้ำไขมันของปลาในถ้วยน้ำแกง โดยเฉพาะช่วงข้าวใหม่ปลามันที่ปลาจะมีความมันและเอร็ดอร่อยเป็นที่สุด

ต้นกันเกราที่มีลักษณะต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูง ๑๕ - ๒๕ เมตร เปลือกสีน้ำตาลเข้ม แตกเป็นร่องลึกไม่เป็นระเบียบ ใบเดี่ยวออกตรงกันข้าม แผ่นใบรูปมน ขนาดกว้าง ๒.๕-๓.๕ เซนติเมตรยาว ๘-๑๑ เซนติเมตร ปลายใบแหลมหรือยาวเรียวฐานใบแหลม โคนมน ใบเขียวมันวาว มีทรงพุ่มเป็นทรงฉัตรแหลมสวยงาม ดอกเริ่มบานสีขาว แล้วเปลี่ยนเป็นสีเหลือง กลิ่นหอม ผลกลมเล็ก เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ ๖ มม. สีส้มแล้วเปลี่ยนไปเป็นสีแดงเลือดนกเมื่อแก่เต็มที่ มีเมล็ดขนาดเล็กเป็นจำนวนมากนิเวศวิทยา ขึ้นทั่วไปในป่าเบญจพรรณขึ้น และตามที่ต่ำ ที่ชื้นแฉะใกล้น้ำ ทั่วทุกภาคของประเทศไทยออกดอก เมษายน-มิถุนายน เป็นผล มิถุนายน-กรกฎาคม ขยายพันธุ์โดยเมล็ด

กันเกราที่มีความสวยงามและกลิ่นหอมไม่เหมือนใคร ทั้งยังเป็นไม้มงคล ๑ ใน ๙ ชนิด เช่นเดียวกับราชพฤกษ์ ขนุน ชัยพฤกษ์ ทองหลวง ไม้สีสุก ทรงบาดาล สัก และพะยูง ที่คนนิยมนำมาใช้ในพิธีกรรมเมื่อเวลาก่อสร้างบ้านเรือนให้เป็นสิริมงคล

บรรณานุกรม

กรมศิลปากร วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์

เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดนครพนม.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา. ๒๕๔๔.

ความเป็นมาห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”.

สืบค้นจาก <http://lrls.nfe.go.th/LRLS>.

เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑.

พระราชประวัติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.

สืบค้นจาก <https://th.wikipedia.org/wiki>.

เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑.

พระราชสิริวัฒน์ ประวัติวัดสว่างสุวรรณาราม. นครพนม. ม.ป.ป.

สำนักงานจังหวัดนครพนม. มานครพนมชมสามที่สุดเพื่อสุขที่สุด

นครพนม. ม.ป.ป.

ภาคผนวก

ที่ รล ๐๐๑๐/๖๕๕๘

สำนักงานรัฐมนตรี
เลขที่ 1009
วันที่ 12 ส.ค. 2558
หน้า 16, 16
สำนักพระราชพิธีการ

พ.ย. ๖๕
๘๖๕
200%

สวนจิตรลดา กทม. ๑๐๓๐๓

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ
เลขที่ 460
วันที่ 23 ส.ค. 2558
วันที่ 12 ส.ค. 2558

นังการตรวจบัญชี
วันที่ 2468
วันที่ 16 ส.ค. 58
15.194

เรื่อง พระราชทานพระราชวโรกาสให้เข้าเฝ้าฯ

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

อ้างถึง หนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๒/๔๐ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๘

ตามที่มีหนังสือขอให้นำความกราบบังคมทูล สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ขอพระราชทานพระราชวโรกาสเข้าเฝ้าฯ ทูลละอองพระบาท ทูลเกล้าฯ ถวายแผ่นศิลาฤกษ์ เพื่อทรงเจิม และทรงพระสุหร่าย สำหรับนำไปประกอบพิธีก่อสร้างห้องสมุดประชาชน “เฉลิมพระราชกุมารี” อำเภอหาดพยอม และอำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ส่วนจะเป็นวันและเวลาใดสุดแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

ได้นำความกราบบังคมทูลทราบบฝ่าละอองพระบาทแล้ว พระราชทานพระราชวโรกาสให้เข้าเฝ้าฯ ในวันอังคาร ที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา

การนี้ ขอให้ส่งรายชื่อผู้เข้าเฝ้าฯ และสำเนาคำกราบบังคมทูลไปยังกองราชเลขาธุการในพระองค์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(คุณหญิงอารยา พิบูลนครินทร์)

ราชเลขาธุการในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

กองราชเลขาธุการในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สยามบรมราชกุมารี

โทร. ๐๒-๒๕๐๓๕๘๑ ต่อ ๖๘๖ โทรสาร ๐๒-๒๕๐๑๖๓๙

เว็บไซต์ : www.ohm.go.th

นางสาว
อานิตา

นางสุทธศรี วงษ์สมาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

พลเรือเอก

อดิศักดิ์
(ณรงค์ พิพัฒน์นาค)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

๑๓ ส.ค. ๕๘

สร.ศธ.
๑๖
16 ส.ค. 58

สำนักงานเลขาธิการ	สำนักงานรัฐมนตรี
รับที่ ๒๖๓๓	เลขรับที่ ๑๔๓๔
วันที่ ๑๗ ก.ค. ๒๕๕๗	วันที่ ๑๗ ก.ค. ๒๕๕๗
เวลา ๑๔.๑๗	เวลา ๑๔.๑๗

ที่ รล ๐๐๑๐/๕๘๒๗

สำนักราชเลขาธิการ
สวนจิตรลดา กทม. ๑๐๓๐๓

๒๕๓๖
๒๕๓๖
๑๐๗๑

๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๗

รับที่ ๑๘๐๘
วันที่ ๑๗ ก.ค. ๒๕๕๗

เรื่อง พระราชทานพระราชานุญาต

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

อ้างถึง หนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ ๐๒๑๐.๑๒๒/๑๖๙๔ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๗

ตามที่หนังสือขอให้นำความกราบบังคมทูล สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ขอพระราชทานพระราชานุญาตให้การดำเนินการก่อสร้างห้องสมุดประชาชน ของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน
๙ แห่ง เข้าร่วมในโครงการจัดตั้งห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” โดยจะเป็นลำดับที่ ๙๙ - ๑๐๗
ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

ได้นำความกราบบังคมทูลทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทแล้ว พระราชทานพระราชานุญาต
จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(คุณหญิงอารยา พิบูลนครินทร์)

ราชเลขาธิการในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

กองราชเลขาธิการในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

โทร. ๐๒ ๒๘๐ ๑๖๔๐ - ๑ ต่อ ๑๐๙ โทรสาร. ๐๒ ๒๘๐ ๑๖๓๙

เว็บไซต์ : www.ohm.go.th

รับที่ ๑๐๘๘๘
วันที่ ๑๗ ก.ค. ๒๕๕๗
☐ ทช. ☐ ทว.
☐ กค. ☐ กพ.
☐ กข. ☐ คสท.
☐ กป. ☐ สทท.
☐ กค. ☐ สทท.
☐ สน. ☐ สคท.
ชื่อ C

๒๖๗ ๑๐๗

(นางสุทธศรี วงษ์สมาน)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

๑๗ ก.ค. ๒๕๕๗

ตร.ศธ.

๑๗ ก.ค. ๒๕๕๗

ที่ ศธ 0210.122/ 1278

สำนักงาน กศน.
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กทม. 10300

17 มีนาคม 2557

เรื่อง การขอเข้าร่วมโครงการจัดตั้งห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดนครพนม

- อ้างอิง 1. หนังสือสำนักงาน กศน. จังหวัดนครพนม ที่ ศธ 0210.35/2418 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2556
2. หนังสือสำนักงาน กศน. จังหวัดนครพนม ที่ ศธ 0210.35/434 ลงวันที่ 5 มีนาคม 2557

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงาน กศน. จังหวัดนครพนม ได้ขอเข้าร่วมโครงการจัดตั้งห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม โดยก่อสร้างบริเวณพื้นที่วัดสว่างสุวรรณาราม อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม เนื้อที่ประมาณ 1 ไร่ โดยพระบวรปริยัติกิจเจ้าอาวาสวัดสว่างสุวรรณาราม รองเจ้าคณะจังหวัดนครพนม เป็นองค์ประธานร่วมดำเนินการ และใช้งบประมาณในการจัดสร้าง จำนวน 10,000,000 บาท ความแจ้งแล้วนั้น

สำนักงาน กศน. ขอเรียนว่า ได้กราบบังคมทูลทราบบฝ่าละอองพระบาท ขอพระราชทานพระราชนุญาตให้ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม เข้าร่วมโครงการฯ เพิ่มเติมเป็นลำดับที่ 105 หากผลการพิจารณาจากสำนักราชเลขาธิการเป็นประการใด จะแจ้งให้ทราบเพื่อดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายประเสริฐ บุญเรือง)
เลขาธิการ กศน.

17 มี.ค. 2557

สถาบันส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้

โทร 0 2628 5594

โทรสาร 0 2282 9098

.....ร่าง/พิมพ์
13 20 57 .....ทาน
.....ตรวจ

มี.ย. ๒๕๕๙

สำนักงานรัฐมนตรี
1072
๒ มี.ย. ๒๕๕๙

ที่ รล ๐๐๑๐/๕๕๒๑

สำนักราชเลขาธิการ
สวนจิตรลดา กทม. ๑๐๓๐๓

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๙

งานกิจการ กคน.จังหวัดนครพนม
เลขที่รับ 58-23
วันที่ 10 มี.ย. 2559

เรื่อง พระราชทานพระราชานุญาต

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม

อ้างถึง หนังสือจังหวัดนครพนม ที่ ศธ ๐๒๑๐.๓๕/๕๐๑๑ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๙

ตามที่มีหนังสือขอให้นำความกราบบังคมทูล สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ขอพระราชทานพระราชานุญาตเชิญอักษรพระนามาภิไธย "ส.ธ." จารึกที่ด้านหลังเหรียญวัดถมุงคล "พระพุทธ-สุวรรณมิ่งมงคล" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาทุนสมทบการก่อสร้างห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" จังหวัดนครพนม ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

ได้นำความกราบบังคมทูลทราบฝ่าละอองพระบาทแล้ว พระราชทานพระราชานุญาต

จึงเรียนมาเพื่อทราบ ทั้งนี้ ขอให้พิจารณาถึงรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการดังกล่าว ให้เป็นไปด้วยความถูกต้องและเหมาะสม เพื่อเป็นการถวายพระเกียรติ และเมื่อดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว กรุณาส่งรายงานสรุปมาให้ทราบด้วย เพื่อจักได้รวบรวมเป็นข้อมูลสำหรับกราบบังคมทูลต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(คุณหญิงอารยา พิบูลนครินทร์)

ราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

กองราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

โทร. ๐๒ ๒๘๐ ๑๖๔๐ - ๑ ต่อ ๑๐๙ โทรสาร. ๐๒ ๒๘๐ ๑๖๓๙

เว็บไซต์ : www.ohm.go.th

แบบเหรียญที่ระลึก ห่องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” วัดสว่างสุวรรณาราม อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

แบบมีห่วงทองคำ

รายนามผู้ร่วมสมทบทุนสร้าง
ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”
อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

๑. นางรุ่งทิวา ศรีวรรณ	๕๐,๐๐๐ บาท	๓๐. นางไพนี ไสภณ	๓๐,๐๐๐ บาท
๒. น.ส.สร้อย สุกุลเต็น	๓๐,๐๐๐ บาท	๓๑. น.ส.ไฉไล พุกพัฒนาชัย	๓๐,๐๐๐ บาท
๓. นางเพ็ญศรี ทับธานี	๓๐,๐๐๐ บาท	๓๒. นางอำนาจ น้อยสา	๓๐,๐๐๐ บาท
๔. นายปัญญา ศาสตรา	๓๐,๐๐๐ บาท	๓๓. นางนงนภัส สุขสบาย	๓๐,๐๐๐ บาท
๕. นายปิยวิทย์ เชิดกลิ่น	๔๐,๐๐๐ บาท	๓๔. นางอัคราภรณ์ ไคว้คชาภรณ์	๓๐,๐๐๐ บาท
๖. นายพรศักดิ์ ธรรมวานิช	๑๓๐,๐๐๐ บาท	๓๕. นายสมหมาย ไคว้คชาภรณ์	๕๐,๐๐๐ บาท
๗. นายสมยศ ประลอบพันธ์	๓๐,๐๐๐ บาท	๓๖. น.ส.พรวิจิตร ไคว้คชาภรณ์	๔๐,๐๐๐ บาท
๘. นายมงคล จงกลีพันธ์	๓๐,๐๐๐ บาท	๓๗. นายภักดี คงปาน	๓๐,๐๐๐ บาท
๙. นางจารุณี จงกลีพันธ์	๓๐,๐๐๐ บาท	๓๘. นายบุญเกิด หม่อมบัว	๓๐,๐๐๐ บาท
๑๐. น.ส.โสวิชญา วงษาชัย	๓๐,๐๐๐ บาท	๓๙. นายพรเพชร ทามนตรี	๓๐,๐๐๐ บาท
๑๑. นางรัชนิกร บุโพธิ์	๓๐,๐๐๐ บาท	๔๐. นางภัสราภรณ์ ชิดทอง	๓๐,๐๐๐ บาท
๑๒. นายชิปนาวุธ สีเขียว	๓๐,๐๐๐ บาท	๔๑. นางธัญพร บวรดิเรกलग	๓๐,๐๐๐ บาท
๑๓. นายเจริญ แสนวิเศษ	๓๐,๐๐๐ บาท	๔๒. นายมารุต อุปนิสากร	๓๐,๐๐๐ บาท
๑๔. นายประชาคม ภูแล่นคู่	๓๐,๐๐๐ บาท	๔๓. นายอำนาจ นาไชย	๓๐,๐๐๐ บาท
๑๕. นางฐิตาพร กิติศรีวรรณพันธ์	๓๐,๐๐๐ บาท	๔๔. นายประยูร จันทร์ชนะ	๓๐,๐๐๐ บาท
๑๖. นางหงษา ปักษ์สังคะเนย์	๓๐,๐๐๐ บาท	๔๕. นางวนิดา ไชยตันเทือก	๓๐,๐๐๐ บาท
๑๗. นางพูลทรัพย์ เตินเตือน	๓๐,๐๐๐ บาท	๔๖. นางจริยา ปารีพันธ์	๓๐,๐๐๐ บาท
๑๘. นางพิชญ์สินี ปาพรหม	๓๐,๐๐๐ บาท	๔๗. นายศิลป์ ประกิ่ง	๓๐,๐๐๐ บาท
๑๙. นายวิรุฬ ชุมชูชาติ	๓๐,๐๐๐ บาท	๔๘. นายदनัย แซ่ริม	๓๐,๐๐๐ บาท
๒๐. นายพันธ์ทิพย์ แก้วบุตตา	๓๐,๐๐๐ บาท	๔๙. นายวัชรโรจน์ ไชยพิเดช	๓๐,๐๐๐ บาท
๒๑. น.ส.บุศลิน ช่างสลัก	๓๐,๐๐๐ บาท	๕๐. นางนวลจันทร์ ตีร์วัฒนประภา	๓๐,๐๐๐ บาท
๒๒. นางนงลักษณ์ ตันทวารา	๓๐,๐๐๐ บาท	๕๑. นางปรัชดา ตั้งอุปละ	๓๐,๐๐๐ บาท
๒๓. น.ส.ปิ่น เสนาสี	๓๐,๐๐๐ บาท	๕๒. นายณภัทร์ ธิฆธนานนท์ (บ. ไต่โยต้า เจริญศรี จก.)	๓๐,๐๐๐ บาท
๒๔. นายปราชญ์ แขวงเมือง	๓๐,๐๐๐ บาท	๕๓. นางคুম อภัยโส	๓๐,๐๐๐ บาท
๒๕. น.ส.รังรอง ไชยเชษฐ์	๓๐,๐๐๐ บาท	๕๔. นางสุณา กิตินันทพร (บ. สยามนิสสันนครพนม จก.)	๓๐,๐๐๐ บาท
๒๖. นายดำรง ธงยศ	๓๐,๐๐๐ บาท	๕๕. นางกาญจนา ธรรมโภคิน (ร้านโภคิน)	๓๐,๐๐๐ บาท
๒๗. นางแสงเพ็ญ โล่คำ	๓๐,๐๐๐ บาท		
๒๘. น.ส.สุชัญญา แพทย์ผล	๓๐,๐๐๐ บาท		
๒๙. น.ส.พีรดา แพทย์ผล	๓๐,๐๐๐ บาท		

รายนามผู้ร่วมสมทบทุนสร้าง
ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”
 อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

๕๖. นางนงเยาว์ เมธีวิชานนท์	๓๐,๐๐๐ บาท	๘๓. นายศิวรัตน์ ตันติพิพัฒกุลชัย (ร้าน ส.ค้ำไม้)	๓๐,๐๐๐ บาท
๕๗. นางภรณ์ธิดา ทรัพย์สินบุรณะ	๓๐,๐๐๐ บาท	๘๔. การยางแห่งประเทศไทย จังหวัดนครพนม	๓๐,๐๐๐ บาท
๕๘. พล.ต.ต.ชนพล บริบูรณ์	๓๐,๐๐๐ บาท	๘๕. สำนักงานยาสูบนครพนม	๓๐,๐๐๐ บาท
๕๙. นางสาวสมจิตร เจริญมิตร (ร้านแสงดาว เพอร์นิเจอร์)	๓๐,๐๐๐ บาท	๘๖. สำนักงานที่ดินจังหวัดนครพนม	๓๐,๐๐๐ บาท
๖๐. นางนาฏศิลป์ รัตนมาลี	๓๐,๐๐๐ บาท	๘๗. สำนักงานพลังงานจังหวัดนครพนม	๓๐,๐๐๐ บาท
๖๑. ดร.เพ็ญรที แก้วเชียงใต้	๑๐๐,๐๐๐ บาท	๘๘. นางลัดดาวลัย หลวงโป้	๓๐,๐๐๐ บาท
๖๒. นางเต็มดวง อุปพงษ์ (บ. ทเวลฟ์ริคเตอร์ เอ็กเซน จก.)	๓๐,๐๐๐ บาท	๘๙. นายนิวัฒน์ เจียรวิริยะบุญญา	๓๐,๐๐๐ บาท
๖๓. ร้านอิมกิมเซ็ง	๓๐,๐๐๐ บาท	๙๐. น.ส.กานาษ กนกวรรณ เล็กวิจิตร	๓๐,๐๐๐ บาท
๖๔. หจก. พงศ์พลศกร เทรดตั้ง	๓๐,๐๐๐ บาท	๙๑. นายวิมาน พระพรหม	๓๐,๐๐๐ บาท
๖๕. ร้านแสงชัย เพอร์นิเจอร์	๓๐,๐๐๐ บาท	๙๒. นายโอฬาทัย จุงใจ	๓๐,๐๐๐ บาท
๖๖. มูลนิธิอนุสรณ์หลวงปู่จันทร์	๓๐,๐๐๐ บาท	๙๓. ห้องถิ่นจังหวัดนครพนม	๖๐,๐๐๐ บาท
๖๗. ห้างหุ้นส่วนจก.บุญล้อมเทคนิค	๓๐,๐๐๐ บาท	๙๔. แขวงทางหลวงนครพนม	๓๐,๐๐๐ บาท
๖๘. บ. ส.เอ็นจินีเยร์คอนกรีต จก.	๓๐,๐๐๐ บาท	๙๕. โครงการชลประทานนครพนม	๓๐,๐๐๐ บาท
๖๙. บ. ยงสวัสดิ์อินเตอร์กรุ๊ป จก.	๒๕๘,๐๐๐ บาท	๙๖. สำนักงานเกษตรจังหวัดนครพนม	๓๐,๐๐๐ บาท
๗๐. บ. เอกชัยอุบล ๒๕๒๓ จก.	๓๐,๐๐๐ บาท	๙๗. เรือนจำกลางนครพนม	๓๐,๐๐๐ บาท
๗๑. บ. เอเชียน แอร์โรสเปซ เซอร์วิส จก.	๓๐,๐๐๐ บาท	๙๘. สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๖ สาขา นครพนม	๓๐,๐๐๐ บาท
๗๒. ห้างหุ้นส่วนจก.สง่านครพนม	๓๐,๐๐๐ บาท	๙๙. โรงพยาบาลนครพนม	๖๐,๐๐๐ บาท
๗๓. บ. นำสมัย (๑๙๙๘) จก.	๓๐,๐๐๐ บาท	๑๐๐. ด้านศุลกากรนครพนม	๖๐,๐๐๐ บาท
๗๔. บ. มิตรศิลป์เซ็นเตอร์ กรุ๊ป จก.	๓๐,๐๐๐ บาท	๑๐๑. สาธารณสุขจังหวัดนครพนม	๓๐,๐๐๐ บาท
๗๕. ห้างหุ้นส่วนจก. ร่วมกิจ (๑๙๙๘)	๓๐,๐๐๐ บาท	๑๐๒. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๒๒	๓๐,๐๐๐ บาท
๗๖. บ. อาร์ แอล เอช ดีเวลลอปเมนต์ จก.	๓๐,๐๐๐ บาท	๑๐๓. สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดนครพนม	๓๐,๐๐๐ บาท
๗๗. หจก. ส.เอ็นจินีเยร์ คอนกรีต	๓๐,๐๐๐ บาท	๑๐๔. สำนักงานทางหลวงชนบท จังหวัดนครพนม	๓๐,๐๐๐ บาท
๗๘. หจก.ไทยสากลเซ็นเตอร์กรุ๊ป	๓๐,๐๐๐ บาท	๑๐๕. ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดนครพนม	๖๐,๐๐๐ บาท
๗๙. บ. ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป คำธาตุคอนกรีต จก.	๓๐,๐๐๐ บาท		
๘๐. บ. จตุรมาศ จก.	๓๐,๐๐๐ บาท		
๘๑. บ. กิตติวิดีศิลาพาณิชย์ จก.	๑๐๐,๐๐๐ บาท		
๘๒. บ. โชว์ล่า เพาเวอร์ (นครพนม ๑) จก.	๓๐,๐๐๐ บาท		

คณะผู้จัดทำ

คณะที่ปรึกษา

นายวุฒิพล ทับธานี

ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดนครพนม

นางสาวสร้อย สกุดเต็น

รองผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดนครพนม

นางสาวบุศลิน ช่างสลัก

ครูเชี่ยวชาญ

คณะผู้รวบรวม/เรียบเรียง

นางสาวบุศลิน ช่างสลัก

ครูเชี่ยวชาญ

นางสายธาร เปลี่ยนขำ

นักวิชาการพัสดุ

คณะบรรณาธิการ

นายวุฒิพล ทับธานี

ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดนครพนม

นางสาวบุศลิน ช่างสลัก

ครูเชี่ยวชาญ

ออกแบบ และพิมพ์

โรงพิมพ์พิชิต

๘๗/๑๒ ถ.พหลโยธิน ต.ดาวเรือง อ.เมือง จ.สระบุรี ๑๘๐๐๐

โทร. ๐๓๖-๒๓๑๓๘๘, ๐๘๖-๗๐๗๘๘๒๒ แฟกซ์ ๐๓๖-๒๓๑๓๘๘

ที่ระลึกพิธีเปิดห้องสมุดประชาชน

“เฉลิมราชกุมารี”

อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

